SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 15, П'ЯТНИЦЯ, 13 КВІТНЯ 2012 РОКУ 1893 Vol. 119, No. 15, FRIDAY, APRIL 13, 2012 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

У Великій Британії розпочали святкування 100-ліття Пласту

Марта Муляк
Орися Марцюк

ЛОНДОН. – 25 березня Українська скавтська організація Пласт у Великій Британії відкрила низку святкувань 100-річчя від заснування Пласту.

Згідно з пластовою присягою „Служити Богові та Україні", святкування розпочалося урочистою Літургією в Українській католицькій катедрі Пресвятої Родини, яку відслужив Владика Гліб Лончина у співслужінні з о. Володимиром та о. Рієм. Під спів пластового варіянту молитви „Царю небесний" численною лавою пластуни з усієї Великобританії внесли Ювілейне мандрівне знамено та Крайовий Пластовий прапор у церкву.

Владика розпочав Богослужіння з привітання та благословення Пласту, гостей та громади. Він згадав, що коріння Пласту є у русі Скавтінґу лорда Бейден-Павела, однак, засновники Пласту зуміли пристосувати цю британську виховну програму до українських обставин, потреб та можливостей. Під час Богослужіння церковний хор „Гомін надії" під керуванням Петра Кочинського виконав Пластовий „Отче наш", чим до глибини сердець зворушив всіх присутніх плас-

(Закінчення на стор. 5)

В Українській Католицькій катедрі Пресвятої Родини під час святкування 100-ліття Пласту.

Українські організації Европи – проти рішення Конституційного Суду

РИМ. — 4 квітня Конституційний суд визнав неконституційним положення закону про вибори народних депутатів, згідно з яким закордонні виборчі дільниці включаються до складу одномандатних округів на території Києва.

35 українських організацій, які представляють українських іміґрантів в Італії, Еспанії, Португалії, Греції, Німеччині, Чехії та США, висловили протест проти останнього рішення Конституційного суду України щодо положень закону про вибори народних депутатів, йдеться в спільній заяві цих організацій.

„Ми, керівники українських громадських організацій останньої хвилі еміґрації, висловлюємо рішучий протест проти дій української влади, яка позбавила громадян України, які перебувають поза межами Батьківщини, права голосу в одномандатних округах під час наступних парляментських виборів в Україні, призначених на жовтень 2012 року", – підкреслюється в заяві.

Провідники організацій українців за кордоном заявляють, що влада не тільки не покращила умови для вільного волевиявлення громадян за кордоном, а „навпаки – рішенням Конституційного суду, по суті, вкрала 50 відс. голосів громадян України, які проживають за кордоном".

„Цей крок є черговою спробою чинної влади позбавити українців за кордоном їхніх конституційних прав, а саме: права голосу, а через нього – можливості впливати на ситуацію в державі, на розвиток демократичної України. Це рішення Конституційного суду є кричущим прикладом заанґажованости суду і порушенням принципів рівного виборчого права", – переконані провідники організацій українців за кордоном.

На їхнє переконання, в результаті рішення Конституційного Суду мільйони українців, які працюють за кордоном, не зможуть дати свою оцінку нинішній владі в ході голосування. При цьому автори заяви переконані, що рішення КС саме по собі ставить під сумнів чесність та про-

(Закінчення на стор. 17)

Пласт в Україні готується до свого 100-ліття

ЛЬВІВ. – На цей рік припадає визначний ювілей – 100-ліття національної скавтської організації України – Пласту. 12 квітня 1912 року в приміщенні Львівської академічної гімназії відбулося складання першої присяги на вірність Богові і Україні.

Основний етап святкувань в Україні відбудеться з 9 по 25 серпня і включатиме пластові табори у різних реґіонах України та Ювілейну міжкрайову пластову зустріч. Під час цієї зустрічі пластуни з різних країн таборуватимуть на території Українського Католицького Університету та Духовної семінарії Української Греко-Католицької Церкви у Львові.

„Для нашого університету та Львівської духовної семінарії Святого Духу – це велика честь, що завершення святкувань відбуватиметься на нашій території, адже це буде нагода ще раз пригадати спільну спадщину Пласту та нашої Церкви. Варто згадати, що Митрополит Андрей Шептицький був одним із співтворців Пласту, ктитором і благодійником цієї організації. Пластунами були багато наших єпископів за кордоном, а також колишній Патріярх УГКЦ Любомир (Гузар). Бажаю, щоб ця синергія продовжувалася також і в другому столітті існування Пласту, – зазначив ректор Українського Католицького Університету, гетьманський скоб о. Борис Ґудзяк під час прес-конференції у Львові 4 квітня.

До 100-річчя організації вийде друком книга „Митрополит Андрей і Пласт", яка міститиме документи та фотографії.

Пласт в Україні об'єднує близько 6,000 членів різного віку і таким чином є найбільшою скавтською організацією України. На сьогодні 121 осередок Пласту діє у 22 областях України, Автономній республіці Крим, Києві і Севастополі.

Серед найбільших заходів, котрі щороку проводяться Пластом на всеукраїнському рівні – інтелектуально-мистецький змаг Орликіяда, фестиваль творчости „День пластуна", спортивний змаг Спартакіяда, передання Вифлеємського вогню місцевим громадам, змагання з пішого мандрівництва „Стежками героїв" та „Осінній рейд". На місцевому рівні осередки Пласту постійно реалізують безліч акцій соціяльно-культурного та виховного спрямування.

Релігійно-інформаційна служба України

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Янукович зустрівся з інтеліґеніцією

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович зустрічався з представниками інтелігенції, учасниками Національного круглого столу. Нагадаємо, що 5 квітня відбувся Національний круглий стіл „Вільна людина у вільній країні", який зібрав яскравих представників української інтеліґенції. Присутні намагалися окреслити сьогоднішній стан України та визначити шляхи розвитку та виходу країни з кризи. Про це повідомив публіцист Іван Дзюба. Президент плянував зустрітися з усіма учасниками ініціятиви „Першого грудня", але ті відмовилися. Як зазначив І. Дзюба, до В. Януковича прийшов Мирослав Попович, Богдан Гаврилишин та директор Інституту фолкльору та етнології Ганна Скрипник. Громадські діячі розмовляли з Президентом про політичні репресії, проблеми, які викликають такі репресії, а також про майбутні парляментські вибори. За словами І. Дзюби, Президент їх спокійно вислухав. „Президент дуже уважно вислухав, записував собі все, реаґував дуже спокійно, ніякої ні роздратованости, ні невдоволення не виявляв. Де з чим він погоджувався. Наприклад, погодився з тим, що не так, як слід, був проведений суд над Юлією Тимошенко і Юрієм Луценком. Але, в основному, він виправдовував, говорив про необхідність цих судових і інших заходів. Тобто він свою цю позицію в основному виправдовував", – розповів І. Дзюба. На офіційному сайті президента будь-яка інформація про цю зустріч відсутня. *(„Голос Америки")*

Партія „Фронт змін" ухвалила рішення

КИЇВ. — 7 квітня на засіданні політради партії „Фронт змін" було одноголосно прийнято рішення про формування єдиного опозиційного списку кандидатів у депутати як за мажоритарним, так і за партійним списками. Про це на прес-конференції заявив провідник партії Арсеній Яценюк. Крім того, за його словами, до 22 квітня будуть узгоджені всі технічні нюанси і 23 квітня буде заявлено про формат участи опозиції в майбутній виборчій кампанії. А. Яценюк повідомив, що написав і передав звернення до Генеральної прокуратури України з проханням організувати його зустріч з Юлією Тимошенко, „щоб, по-перше, побачити Ю. Тимошенко і, по-друге, обговорити всі питання процесу об'єднання опозиції, вийти на остаточно узгоджений формат". Провідник „Фронту змін" сказав, що 12 травня відбудеться форум об'єднаної опозиції, де буде зформований і переданий на всенародне обговорення плян подальших дій опозиції. Раніше А. Яценюк заявляв, що опозиція повинна зформувати єдиний список кандидатів на вибори у ВР до 10 квітня. *(„День")*

Цинічне порушенням прав людини

КИЇВ. — Уповноважена Верховної Ради з прав людини Ніна Карпачова вважає, що в ті умови, в яких проводилося засідання у справі проти колишнього першого заступника міністра оборони Валерія Іващенка 9 квітня, є цинічним порушенням прав людини. „Я вперше бачу, що судове засідання проводилося в конвойній кімнаті. Це є цинічним порушенням прав людини", – сказала Н. Карпачова. Засідання проходило в маленькій кімнаті, де фактично ніхто не міг зробити зайвий рух, без доступу підсудного до лазнички, без можливости напитися води і вільно дихати. У свою чергу, адвокат В. Іващенка Борис Нечипоренко назвав це засідання суду свавіллям. „Це правове беззаконня. Я такого в своїй практиці не зустрічав", – сказав він. Він додав, що площа конвойної кімнати становить 15 квадратних метрів, під час засідання В. Іващенко весь час лежав на ношах. Разом з цим Б. Нечипоренко назвав невідповідним прохання прокуратури засудити підзахисного до шести років в'язниці. На його думку, вирок уже написано. В. Іващенка утримується в ув'язненні від 25 серпня 2010 року. Його звинувачують в тому, що в листопаді 2009 року, займаючи посаду виконувача обов'язків міністра оборони, підписав плян фінансового оздоровлення державного підприємства „Феодосійський судномеханічний завод". *(„День")*

Адам Міхнік: „Те, що зараз діється в Україні, – це Путін в кубі"

Думка, що Европа зможе поправити ситуацію в Україні, є дуже шкідливою, вважає колишній польський дисидент, а нині відомий журналіст Адам Міхнік. В інтерв'ю він спершу пояснив, чому написав листа солідарности до колишнього міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка, якого влада кинула за ґрати нібито за службові зловживання. Свій лист до українського політичного в'язня польський журналіст опублікував 1 березня на шпальтах „Газети виборчої", яку він редаґує. Нижче подаємо текст відповідей А. Міхніка на запитання Радіо „Свобода".

– Пане редакторе, чому Ви написали такого гострого листа на захист Юрія Луценка?

– Для мене ця справа однозначна. Якщо політика такого рівня, як Юрій Луценко, одного з лідерів Помаранчевої революції, якого ніколи не звинувачували в корупції, засуджують до ув'язнення на чотири роки, то це антинародна діяльність, антидемократична, зрештою, це діяльність ідіотична. Ті політики, я не знаю, чи то Янукович, чи то Колесніков, чи ще хтось, які ухвалили таке рішення, я мушу це ствердити дуже однозначно: вони – ідіоти. Або ж вони слухають ідіотів. Це по-перше.

По-друге, я сам багато часу провів у в'язниці, тож знаю, що для кожного ув'язненого слово солідарности, яке до нього доходить, є надзвичайно важливе. Я однозначно на боці Луценка, я проти тих всіх, які його арештували. Зрештою, я не представляю польського уряду. Я чудово усвідомлюю той факт, що мій уряд і мій президент мусять підтримувати з українською державою нормальні стосунки, тож вони змушені говорити дипломатичною мовою, а я не є дипломатом, тож я не мушу говорити мовою дипломатії. Тому я написав те, що думаю.

– Чому Ви називаєте ворогів Луценка боягузами?

– Тому що це боягузтво – закривати у в'язниці свого супротивника замість того, щоб з ним публічно дискутувати на телебаченні, на радіо чи в пресі. Це боягузтво.

– А що Вам дає підстави говорити про те, що Луценко – це в'язень сумління?

– Те, що використано абсолютно абсурдний привід для того, щоб його закрити у в'язниці. Його засудили не за водія, а тому, що він був провідником боротьби за демократію в Україні. Для мене це цілком очевидне.

– Як Ви загалом оцінюєте ситуацію в Україні після ув'язнення Юлії Тимошенко та Юрія Луценка?

– Я оцінюю якнайгірше, бо ідеться не тільки про ув'язнення цих політиків, а про політику копіювання Лукашенка. В Україні починає перемагати навіть не путінська модель, а лукашенківська. Те, що у вас діється — це Путін в кубі.

– Що Европейський союз, Польща зокрема, повинні зробити, щоб не допустити до, так би мовити, „білорусизації" України?

– Ситуацію в Україні чи в Білорусі можуть змінити не ЕС чи Польща, а самі українці чи білоруси. Висновок, що Польща чи ЕС можуть змінити ситуацію в цих країнах – це типовий спосіб думання колишніх дисидентів. Такий підхід може бути дуже шкідливим, тому що спонукає людей до бездіяльности, вони можуть очікувати, що хтось інший щось зробить за них. Ні, це самі українці повинні впоратися з Януковичем, і самі білоруси повинні впоратися з Лукашенком.

Якщо ж йдеться про позицію інших держав, то вони не повинні вдавати, що нічого не діється, вони повинні це засуджувати, наскільки це тільки можливо, підтримувати українських і білоруських демократів. Більше вони зробити не можуть.

– Але Польща, яка вже не перший рік підтримує демократію в Білорусі, сьогодні визнає, що її політика щодо режиму Лукашенка в попередні роки була надто м'якою.

– Так, була м'якою. Але що, до дідька, можна було зробити?! Що, наприклад, можна зробити з Україною? Ізолювати її? Ставитися до неї так, наче це Албанія Енвера Ходжі? Потрібно шукати якусь золоту середину – якісь такі методи між батогом і калачем, щось між обіцянками та покараннями за антидемократичну діяльність.

– Лист на підтримку Луценка Ви завершили оптимістично. Що дає підстави до цього оптимізму? Чимало людей в Україні зневірені.

– Моя біографія! Я також сидів у в'язниці, ситуація також була безнадійна, та я завжди вірив, що це зміниться. В Україні ситуація мусить змінитися, тому що політика Януковича – це політика, спрямована проти реальної дійсности, проти сучасности, проти свободи, проти людської гідности і проти здорового глузду.

– Багато хто в Україні з тривогою дивиться в бік Росії, із неспокоєм. Лунають побоювання, що повернення Володимира Путіна на посаду президента не обіцяє нічого доброго українцям. Як думаєте Ви?

– Так, не обіцяє. Але його влада не обов'язково повинна зміцнюватися. Якби я вам у листопаді минулого року сказав, що вже в грудні у Москві будуть багатотисячні демонстрації, то ви б сказали, що я божевільний. Але ці демонстрації були, тож невідомо, що чекає Росію.

Демократія – це відкриті архіви

ЛЬВІВ. – 28 березня у Львівському національному університеті ім. Івана Франка відбувся семінар „Доступ до архівів: законодавство, практика та громадські ініціятиви", на якому виступив голова вченої ради Центру досліджень визвольного руху Володимир В'ятрович. Він підкреслив, що на сьогодні Україна перебуває лише на початковому етапі відкриття архівів спецслужб радянського періоду. Тим часом подолання наслідків тоталітаризму немислиме без повного відкриття архівів, які містять інформацію про злочини режиму.

Цитуючи рекомендації Ради Европи країнам-членам стосовно европейської політики доступу до архівів, В. В'ятрович зазначив, що жодна держава не може бути демократичною, не забезпечивши власним громадянам права на правду про своє минуле. І очевидно, саме архівні документи є головним інструментом для відтворення цієї правди. „Особливо це стосується архівів спецслужб тоталітарних держав, що не лише забезпечували їхню життєдіяльність, а й ретельно збирали інформацію про настрої в суспільстві для можливого придушення протиправних проявів", – сказав В. В'ятрович. У своїй доповіді він проаналізував закордонний досвід посткомуністичних країн Східньої Европи щодо права та практики доступу у них до архівів комуністичних спецслужб.

За його словами, доля документів спецслужб після падіння режимів у різних реґіонах була різною. У державах, де повалення комуністів стало результатом динамічних „оксамитових" революцій 1989-1999 років, більшість документів колишніх спецслужб вдалося зберегти.

В. В'ятрович зазначив, що сьогодні є архіви, які дуже відрізняються за змістом і за обсягом документів. За офіційною інформацією, поданою „Европейською мережею державних установ, які займаються документами таємних поліцій", один з найменших архівів такого роду збережено у Словаччині: його обсяг – 1,8 кілометра полиць, в Угорщині — 4 кілометри, у Німеччині — 4,6 кілометра, у Болгарії — 20 кілометрів, у Чехії — 34 кілометри і найбільший у Польщі — понад 87 кілометрів.

„Особливості доступу до цих документів визначені національними законами. Вони відрізняються в різних країнах залежно від історичних умов та правової культури. Але найважливіше, що об'єднує ці країни, — це принцип, за яким матеріяли колишніх спецслужб виділені на законодавчому рівні в окрему категорію і визначені як особливо важливі, — зазначив історик. — Завдяки цьому дослідники мають широкі можливості для отримання інформації".

Найбільш ліберальним щодо доступу до архівів колишніх спецслужб є законодавство Чехії. У цій країні документами можуть вільно користуватися всі громадяни та чужоземці, не відбувається жодної анонімізації осіб. За можливе розголошення особистої чи конфіденційної інформації відповідальність несе особа, яка його здійснила.

(Закінчення на стор. 17)

ТОЧКА ЗОРУ

Потворна сутність цієї влади

Павло Гай-Нижник

Нинішня українська влада, що є продуктом нашої політичної історії останніх 20 років, виродилася у потворну суміш, яка має три складових: новітній феодалізм в господарсько-світоглядному вимірі, неоденікінщину в антиукраїнськості ідеології й, врешті, початкову стадію неосталінізму, що виявляється в прагненнях зацементувати авторитаризм у політико-адміністративному способі вертикального керівництва країною.

Перша з них – новітній феодалізм українського зразка, вибудовуваний владою за принципом майорату. Є верховний феодал та його васали, які живуть в іншому, своєму власному світі, аніж прості українські громадяни, які в очах цієї ж спорідненої круговою порукою та взаємопотребою одних в одних групи феодалів є лише робочим матеріялом, який, своєю чергою, є джерелом отримання податків, прибутків та інших благ. Ці новітні феодали (олігархи і лятифундисти), що захопили у свою власність ліси й поля, озера і надра, врешті – владу, відгородилися від так званого плебсу своїми замками з височенними парканами, власними міні-арміями та фаланґами державних силовиків-сатрапів, своєю інквізицією, вигодованим прошарком корумпованого, підлабузникуватого чиновництва й власними принципами внутрішньостанової поведінки та реґуляції взаємин.

Дійшло до того, що людина поволі перетворюється у безправного кріпака, який змушений працювати на пана фактично за безцінь й існувати у злиднях. Невеличка ж купка людей тоне у неприхованих розкошах й зухвало і привселюдно кепкує та насміхається з зубожілого люду. Нинішня влада – це суцільні „свої люди" – держава в державі, яка живе за іншими правилами й законами, ніж народ, за певним набором понять та принципом особистої відданости вождеві чи вождикові. Відтак будь-який поступ у цій феодалізованій владній драбині залежить винятково від рівня особистої відданости й належности до почту того чи іншого феодала (олігархічного клану), тієї чи іншої ліґи (партії). Саме тому в Україні низка вищих посадовців і тасуються на владних посадах, мов карти в колоді. Їх завдання – розподіляти та володарювати.

Другою ознакою існуючого в країні режиму є свого роду нова денікінщина, яка ідеологічно виявляється у неприхованому українофобстві влади у гуманітарній сфері й відвертій, часто неприхованій, зневазі до української культури, освіти, історії, мови тощо. Відтак в Українській державі склалося парадоксальне становище, де під нескінченні теревені про демократизм та міжнаціональну терпимість, потерпає від гонінь усе українське. Український територіяльний простір розглядається лише з точки зору його експлуатації, проте українська ідентичність в нього зовсім не вписується. Натомість вписується держава Україна, яка де-факто перетворюється на фікцію, де нівелюються громадські свободи, і яка, попри все, генетично протистоїть їм. Відтак вони потребують саме такої псевдодержави, доводячи морально-етичні норми в ній до абсурду, проте їм не потрібне це суспільство, громадянське суспільство – люди, що вміють мислити і відчувати свою належність до спадщини предків, до крови нації, до гордости за своє минуле, з вірою у здобуття та збереженням належних собі „прав і вольностей".

Третьою ознакою нинішньої влади є намагання встановити в країні сталінський тип керування, адаптований під сучасні українські реалії. За такого моделю, як засвідчила історія, людина є лише порохом, а система влади утримується через постійне закручування гайок, переслідування (і знищення) політичних опонентів, тотальну контролю, репресії, відсутність свободи слова та народного волевиявлення тощо. На виборах, наприклад, перемагає не той, хто здобув найбільше голосів виборців, а той, хто ці голоси підраховує; щоб позбутися політичних опонентів, можна або змусити їх еміґрувати, або ж кинути за ґрати (чи просто убити).

В сучасних умовах, в арсеналі неосталінської системи є також й інші методи, як от: позбавлення засобів існування (знищення підприємства чи звільненя з праці), залякування, моральний та фізичний тиск тощо. Задля цього вже існує одержавлена каральна машина у вигляді податкової, митної, пожежної, санітарної служб тощо, Служби безпеки, прокуратури, фактично прирученої судової системи, міліції, не кажучи вже про приватні загони міцних охоронців…

Крім того, нинішня влада страждає ще й на істерику та манії, коли довкола їй вбачається суцільний заколот, змова „продажних" журналістів, населення, яке скуповує зброю з метою нападу на адміністративні будівлі тощо. За таких умов спровокувати і спрямувати проти когось упереджувальний удар досить легко. Влада ж сприймає за своїх супротивників (якщо не сказати – за ворогів) не стільки політичну опозицію, не дисидентів (відступників) в середині неї самої, не організаторів несистемної опозиції, а все суспільство. Виникає загроза масових репресій без будь-якої логіки. Партія Реґіонів прагне узурпувати владу, фінанси та господарство країни, а відтак – державу.

Нині Україна – це два світи: світ „верхів" та світ „низів", між якими пролягла прірва. Влада не хоче міняти радянський модель управління, оскільки вона зручна та проста у функціонуванні й в концентрації контрольно-розпорядчих повноважень. Владна верхівка не бачить народу за високими парканами своїх елітних селищ, своїх лімузинів і гвинтокрилів, своїх позолочених унітазів.

Нові ж правила суспільного буття здатні виробити лише нові, свіжі еліти. В Україні час від часу відбувається горизонтальне переміщення еліт, натомість відсутнє вертикальне оновлення. Як відомо, якщо нема можливости змінити владу леґально, то рано чи пізно з'явиться шанс опанувати її іншим шляхом – революційним. В країні вимушено з'являться потужні леґальні чи напівлеґальні (нелеґальні) організації партійного типу, які будуть розривати по швах авторитаризм. Частина підприємців також примкне до цих груп, бо це єдиний шлях для виживання в монополізованій та корумпованій українській дійсності.

Країну кинуто в обійми темних часів, суцільної брехні та блюзнірства, де усе продається і ніщо не має вартости, надто – людська гідність, закон, справедливість, особистість, свободи та право. Влада сама продукує те, чого вона боїться – спротив.

В країні запановує тоталітарний режим. Ув'язнено не лише провідників опозиції – в Україні є політв'язні серед широких верств суспільства (часто маловідомі чи й взагалі невідомі громадськості), є в'язні совісті і є в'язні елементарної сваволі, беззаконня і вседозволености системи. В державі панує всеохоплююча корупція, продажне депутатство й чиновництво, трясовина бюрократії, вибіркове правосуддя й застосовується практика помсти щодо інакомислячих. Суспільство остаточно може розколотися під час осінніх виборів до Верховної Ради. Президент це розуміє, усвідомлює це і його оточення. Новий голова Служби безпеки і міністер оборони – це готування до кризи, і це також означає, що переговорного процесу у плянах влади нема. Виразні тенденції останніх місяців вказують, що В. Янукович і Партія Реґіонів готові переступити через український народ. Якщо ж влада зфальсифікує парляментські вибори або скасує їх, то народне обурення й соціальна, політична, управлінська, економічна й гуманітарна кризи зійдуться в одній точці, що може спричини вибух, і цю владу буде зметено і розчавлено.

Павло Гай-Нижник – доктор історичних наук, науковий працівник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. Івана Федоровича Кураса Національної Академії Наук України, академік Національної Академії Наук України.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Вже є плян інтеґрації України в ЕС

КИЇВ. — На парляментському засіданні було затверджено розпорядження Кабінету міністрів „Про затвердження пляну першочергових дій для інтеґрації України в ЕС на 2012 рік", повідомив 9 квітня Урядовий портал. Дане розпорядження було підготовлено Міністерством закордонних справ України за дорученням Президента України за вислідами останньої зустрічі „Україна-ЕС". Також розпорядження було погоджено з 22 центральними органами виконавчої влади. Метою пляну дій є виконання міністерствами та відомствами завдань у сфері евроінтеґрації згідно з рішенням 15-ої зустрічі „Україна-ЕС". Передбачається розроблення законопроєктів для соціяльно-економічних змін, здійснення Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки, а також підготування майбутньої Угоди про асоціяцію між Україною та ЕС. Нагадаємо, що в квітні посол Евросоюзу заявив, що від України в Брюселі чекають реформ і демократичних виборів. *(„Кореспондент")*

Помер депутат Ігор Головченко

КИЇВ. — 7 квітня помер депутат Верховної Ради, член фракції Народної партії Ігор Головченко. Про це повідомили „Українські новини" з посиланням на заступника голови фракції в парляменті Олега Зарубінського. „Обставини мені невідомі", – сказав він. За інформацією О. Зарубінського, причиною смерти І. Головченка стали проблеми з серцем. Він також повідомив, що похорон відбудеться 10 квітня. І. Головченко був членом комітету Ради з питань екологічної політики, природокористування й ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Він народився 25 травня 1960 року. *(Бі-Бі-Сі)*

Реґіональні контакти з Росією можливі

МОСКВА. — Неучасть України в Митному союзі не заважає розвивати реґіональні контакти з Росією. Про це 7 квітня на прес-конференції в Москві сказав Посол України в Росії Володимир Єльченко за підсумками поїздки по реґіонах Сибіру. „Ми повинні розуміти, що якщо б нечленство України в Митному союзі заважало, то, напевно, нас би не приймали по чотири-п'ять годин російські губернатори, які прекрасно знають, що чому заважає", – сказав В. Єльченко. Посол підкреслив, що це означає, що неучасть України в Митному союзі не заважає розвитку міжреґіональних зв'язків. У свою чергу, голова Житомирської обласної державної адміністрації Сергій Рижук зазначив, що питання участи України в МС належить до компетенції вищого керівництва держав і під час поїздки не обговорювалося. „Це не наша компетенція, і Слава Богу. Ми робимо свої справи на реґіональному рівні і даємо імпульс підприємництву", – сказав С. Рижук. За його словами, треба не чекати, коли все вирішать на вищому рівні, а працювати над конкретними проєктами між реґіонами. З квітня Україна і Митний Союз створили робочу групу для усунення технічних бар'єрів у взаємній торгівлі. *(„Кореспондент")*

Ю. Андрухович – про „інтимні" міста

УЖГОРОД. — 9 квітня письменник Юрій Андрухович зустрівся з своїми закарпатськими читачами у приміщенні лялькового театру „Бавка". Читачів зібралося чимало – жодного вільного місця годі було й шукати. Представив публіці книгу закарпатець Андрій Любка. Це видання – своєрідна подорож містами світу очима Ю. Андруховича. У книзі розповідається про 111 міст. Тут є місто на кожну літеру азбуки. Серед переліку два закарпатські – Ужгород і Хуст. Саме Ужгород став першим містом, яке в дитинстві відвідав автор. У частині про обласний центр Закарпаття він пише: „Ужгород лежав за горами, тобто у казковій країні, бо кожна історія з місцем дії у казковій країні починалася словами „за горами, за лісами". Іноді – „за морями", але з цим також усе гаразд, якщо пригадати, що Карпати свого часу були дном моря". Усі присутні з неприхованим задоволенням слухали розповіді автора. *(„День")*

АМЕРИКА І СВІТ

Бенедикт XVI закликав до миру

ВАТИКАН. — Папа Бенедикт XVI привітав вірян зі святом Великодня. У своєму традиційному посланні „Urbi et Orbi" („До граду і миру") понтифік окремо звернувся до жителів Сирії, Малі та Ніґерії, а також до палестинців та ізраїльтян, закликавши їх до перемир'я. У Воскресіння Христове, яке представники західніх гілок християнства цього року відзначали 8 квітня, понтифік звернувся до пастви. Виступаючи з балькону собору св. Петра у Ватикані, він закликав до миру у всьому світі та припинення насильства. Понтифік зачитав великодні привітання 65 мовами світу. На площі св. Петра були присутні близько 100 тис. паломників. Собор і площа були прикрашені трояндами, айстрами, ліліями і гілочками японської вишні. *(„Укрінформ")*

Польща вшанувала жертви авіокатастрофи

ВАРШАВА, Польща. — У Польщі відбулося офіційне вшанування жертв авіокатастрофи 10 квітня 2010 року під Смоленськом, у якій загинули 96, осіб в їх числі і Президент Лех Качинський. Жалобні церемонії відбулися на варшавському військовому цвинтарі „Повозкі" і на місці катастрофи в Росії. Однак, брат-близнюк загиблого Президента Ярослав Качинський другий рік поспіль бойкотував державні урочистості і взяв участь в окремих меморіяльних заходах. Він не вірить у висліди офіційного розслідування причин авіокатастрофи і наполягає на тому, що Президент Польщі загинув унаслідок змови. Прем'єр-міністер Польщі Дональд Туск відвідав військовий цвинтар у Варшаві, де поховані останки більшости жертв аварії, і взяв участь у жалобній церемонії разом з іншими членами польського уряду та родичами загиблих. Президент Броніслав Коморовський узяв участь у меморіяльній відправі і поклав квіти до пам'ятного знака жертвам катастрофи. А міністер культури польського уряду Боґдан Здроєвський взяв участь у меморіяльних заходах у Росії, де в супроводі речника Державної Думи Сергія Наришкіна поклав вінки на місці катастрофи президентського Ту-154. *(Бі-Бі-Сі)*

Р. Санторум вибув з перегонів

ҐЕТІЙСБУРҐ, Пенсильванія. — Кандидат на посаду президента США від республіканців Рік Санторум вибув з президентських перегонів, залишивши Міта Ромні головним претендентом на суперництво з Бараком Обамою. Колишній сенатор від Пенсильванії зробив свою заяву 10 квітня в місті Гетійсбурґу. „Хоча для мене президентські перегони закінчилися, наша боротьба ще триває", – сказав Р. Санторум, який стоїть на позиціях соціяльного консерватизму. Під час теперішньої кампанії Р. Санторум залишився далеко позаду М. Ромні за кількістю делеґатів, потрібних, щоб підтвердити висунення його як кандидата на зборах республіканців, які мають відбутися у Фльориді в серпні. Визнавши, що він не стане кандидатом, Р. Санторум не сказав нічого особливого про М. Ромні і не заявив, чи плянує він підтримувати його. Однак, він зателефонував колишньому губернаторові і визнав свою поразку. У своїй заяві М. Ромні подякував Р. Санторумові за участь у виборчій кампанії, назвавши його „вмілим і гідним суперником". *(„Кореспондент")*

100 років тому відплив від берега „Титанік"

САВТГЕМПТОН, Англія. — В англійському портовому місті Савтгемптон 10 квітня пройшла церемонія пам'яті жертв катастрофи пасажирського пароплава „Титанік", який рівно 100 років тому вирушив з цього міста в свою останню плавбу. Близько третини з понад 1,500 загиблих на „Титаніку" походили з Савтгемптону – саме там набиралася більша частина команди і обслуги судна. У цій церемонії брали участь 650 нащадків жертв катастрофи. Вони вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання. „Титанік" – найбільше пасажирське судно початку XX ст. – затонуло 15 квітня 1912 року, натрапивши на айсберґ. Пароплав плив до Ню-Йорку. *(Радіо „Свобода")*

Президент КУК Павло Ґрод внесений до списку 80 найвпливовіших осіб Канади

ОТАВА. – 28 березня канадський тижневик з питань зовнішньої політики „Embassy Magazine" назвав національного президента Конґресу Українців Канади Павла Ґрода як одного з 80 найвпливовіших осіб Канади з питань зовнішньої політики. До списку увійшли політики, державні службовці, закордонні дипломати, підприємці, науковці, представники громадських організацій та національних груп.

Павло Ґрод

Про П. Ґрода сказано: „Адвокат та керівник енерґетичної компанії Павло Ґрод з 2007 року очолює Конґрес Українців Канади, який представляє 1.2 млн. осіб українсько-канадської громади, що зосереджена у преріях. Минулої осени прем'єр-міністер Канади побував на святковому обіді, організованому Конґресом в його честь, і члени його партії охоче відвідують заходи Конґресу, щоб виявити підтримку великій та добре влаштованій українсько-канадській громаді".

„Завжди приємно отримати визнання за велику працю, яку ми вкладаємо на користь українсько-канадської громади, – сказав П. Ґрод. – Це підтверджує ту поважну працю, яку ми виконали з важливих для українсько-канадської громади питань. Наполеглива праця наших відділів, комітетів та членських організацій, включно з працею екзекутивного директора Тараса Залуцького та національного бюра, має вплив на найвищих представників канадського уряду. Цей вплив був би неможливий без праці тисячів добровольців та щедроти наших жертводавців, котрим ми безмежно вдячні".

КУК

На пошану Івана Дем'янюка

Прощальне слово адвоката д-ра Ульріха Буша, виголошене на похороні Івана Дем'янюка (на побажання родини І. Дем'янюка місце його поховання не розголошується).

Д-р Ульріх Буш

Моєю метою є не читання лекції у справі Івана Дем'янюка чи повторна критика на адресу США, Ізраїлю і Німеччини за те, що вони спричинилися до більш як 40-річних невимовних страждань і несправедливости щодо нього.

Упродовж останніх трьох років, коли я захищав І. Дем'янюка, він був центром уваги мого професійного життя, як адвоката з кримінальних справ у Німеччині. Але це ще не все. Було багато чого іншого.

Я ніколи не забуду нашої першої зустріч у в'язниці „Стаделгайм" в Мюнхені. Він сидів в інвалідному кріслі, одягнений у светрі з дірками та вицвілих спортивних штанах, привезений в'язничним офіцером в кімнату побачень. Ми вперше привіталися й заговорили по-англійськи. І. Дем'янюк знав, що моя дружина, так само Віра, як і його дружина, була українського походження. Він запитав мене про мої навички в українській мові. Цим запитанням збентежив мене бо, незважаючи на майже 40 років спільного життя з дружиною, я був занадто лінивий, щоб вивчити цю мову. Я завжди дотримувався принципу, що борщ є смачним, але це слово мені занадто важко вимовляти. Тим не менше, я пройшов іспит на знання мови. Зокрема я міг би легко співати і читати молитви українського католицького богослужіння з самого дитинства, бо мій батько любив молитви східніх Церков та їхні пісні. Він часто мене брав по неділях на Службу Божу в українському монастирі, неподалік від мого рідного міста.

Я сказав І. Дем'янюкові, що можу молитися українською мовою, але, як і все інше, „дуже мало". Він відповів: „Тоді давайте разом молитися: „Отче наш". Я сказав, що це буде добре. І ми молилися „Отче наш" українською мовою. Це було початком проведення нами спільного часу. Ми віддали наше майбутнє під захист і волю нашого спільного Творця. Це був прекрасний спосіб розпочати судову тяганину, тому що ми усвідомлювали спільну потребу в тому, щоб скерувати всі зусилля задля того, щоб вижити і побороти сильних ворогів. А саме: помсту, відплату, сліпу лють, підробку документів, шахрайство, корупцію і перекручення правосуддя.

Правнича битва розпочалася. Вона тривала майже два роки, і понад 90 днів у залі суду. Не було жодних сумнівів у тому, що І. Дем'янюк буде засуджений. Не було сумнівів у тому, що вирок винесено заздалегідь, до початку судового процесу. Засоби масової інформації та прокуратури зробили все, щоб І. Дем'янюк був співмірним з Гітлером і Сталіном. Він, а не Німеччина, раптом нестимуть відповідальність за нацистські вбивства сотень тисяч євреїв і знищення европейського еврейства. І. Дем'янюк був у ролі нацистського вбивці і воєнного звіра водночас.

У квітні 2011 року І. Дем'янюкові виповнився 91 рік. Тоді відбувся суд в мюнхенському Палаці правосуддя, щоб дати спільну можливість єврейським позивачам висунути дивні і лицемірні звинувачення в історичній ретроспективі на адресу І. Дем'янюка. Але раптом щось сталося під час перерви в судовому засіданні. І. Дем'янюка перевозили коридором і раптом хтось заспівав: „Многая літа, Джон!". Це була моя дружина, яка прийшла привітати І. Дем'янюка з днем народження. Але пісня була почута співпозивачами, які кілька хвилин тому прирівнювали І. Дем'янюка до страшного поплічника Гітлера. Буря обурення вибухнула. Як хтось міг наважився побажати довге і щасливе життя, а також співати тому дияволові, що гірший за всіх лиходіїв? У такого не може бути дня народження! Такий лиходій повинен висіти на шибениці, а не тішитися здоров'ям на багато років. Саме так виник скандал з великими заголовками у пресі. Голова районного суду попередив мене і наголосив на тому, що він забороняє моїй дружині з'являтися у суді, якщо вона має намір таке повторити. Моя дружина опікувалася І. Дем'янюком настільки, наскільки це було можливо в умовах ув'язнення. З її природними даними, особливо завдяки українському гуморові та сміхові, їй іноді вдавалося знечулювати його від болю і горя. Якщо Віра говорила з ним і тримала його за руку, можна було бачити посмішку в його очах.

Після дня народження і лютого реаґування з боку позивачів, цей простий людський жест мав свій ефект. Для нас, І. Дем'янюк, безумовно, був не просто клієнт, він став у певному сенсі часткою нашої сім'ї. Ми любили його і відчували відповідальність за нього. Коли він почувався добре, ми почувалися також добре. І коли 12 травня 2011 року він став вільною людиною, а також після його звільнення з в'язниці, ми були просто щасливі. Чомусь він завжди був з нами, хоч жив за сотні миль в будинку для старших осіб.

Я повторюю ці слова, бо вони виявляють щось особливе. І. Дем'янюк був чудовою людиною, добрим чоловіком, прекрасним джентельменом старого покрою. Чим довше ми знали його, тим більше його любили. Він сприяв тому, що разом

(Закінчення на стор. 11)

Квіти на могилі Івана Дем'янюка від Віри та д-ра Ульріха Бушів.

Черкаські писанки – подарунок з Канади

Олександер Костирко

ЧЕРКАСИ. – Напередодні Великодня до обласного краєзнавчого музею завітала Заслужений майстер народної творчости України Ольга Отнякіна-Бердник з незвичайним подарунком від Мирослава Куця, який живе в провінції Альберта, Канада.

Він надіслав кілька десятків писанок Черкащини, які були створені за книгою відомого етнолога і культуролога Вадима Мицика, та частину українського рушника, вишитого особисто М. Куцем.

Подібний подарунок від канадського колекціонера передано і до Черкаського художнього музею – добірку писанок з різних реґіонів України.

Частина збірки писанок Мирослава Куця, надісланих з Канади до Черкас. (Фото: Олександер Костирко)

У Великій Британії...

(Закінчення зі стор. 1)

тунів.

Після відправи усі були запрошені на офіційні урочистості у парафіяльний залі, де пластуни станиці Лондону підготували Пластову ретроспективу. Відкриття відбулося, згідно з пластовим звичаєм; збіркою, звітами та Пластовим гимном під проводом коменданта святкування Марти Муляк („Чорноморські хвилі"), бунчужного Олександра Яворського („Лісові чорти") та писаря Орисі Марцюк.

З привітанням до пластунів звернувся Посол України у Великобританії Володимир Хандогій, який зазначив, що за роки дипломатичної служби мав нагоду особисто зустрітися з багатьма визначними пластунами, і наголосив на вагомомі внески Пласту у справу виховання української молоді, збагачення та збереження національних традицій.

Голова Крайової Пластової Старшини (КПС) у Великобританії Марія Бабич поділилася спогадами про минуле Пласту на терені країни. Вона підкреслила, що хлопці й дівчата, які заснували Пласт після Другої світової віни, їздили від міста до міста, щоб провести чергові сходини. Не маючи вишколу і досвіду виховної праці, після виснажливої фізичної праці, вони повністю віддавали свій вільний час, сили і власні гроші, сподіваючись, що їхня праця стане запорукою збереження української мови, культури та національної свідомости.

„З часом нам вдалося закупити чудовий клаптик землі у північній Валії для таборування", – пригадала М. Бабич.

Гості з Скавтської асоціяції Великобританії привітали присутніх, відзначаючи розвиток станиці Лондону. Джекі Віліс раділа, що у 2007 році Скавтинґ відзначав своє 100-річчя, а тепер вона має нагоду ще раз пережити це святкування з українськими скавтами.

Голова КПС Німеччини Оксана Микитчак у своєму слові звернула особливу увагу на символіку Ювілейного знамена, яке вона привезла і яке мандрує по усіх країнах, де відзначають 100-ліття Пласту.

Ірина Терлецька від імені Централі Союзу українців Великої Британії (СУБ) згадала про пластунів, які полягли у визвольних змаганнях України, звернула увагу на великий потенціял Пласту в праці серед новацтва та юнацтва. А Влодко Павлюк з Спілки Української Молоді наголосив у своєму вітанні, що спільні з Пластом вартості мають служити Богові і Україні, та вказав на вагомість співпраці між усіма українськими молодіжними організаціями.

Вагомий внесок у святкування зробив протоєрей Української Афтокефальної Православної Церкви о. Богдан Матвійчук, який нагадав, що патроном Пласту є св. Юрій, і вручив чудовий подарунок – Ікону Юрія Зміеборця.

Свято також оздобила маленька, оригінальна скульптура „Відьма" Григорія Крука (1911-1988), яку він виготовив в дар пластовому гуртковї того ж імені у Мюнхені.

Кульмінацією офіційної частини став спеціяльно випечений та оформлений пластовою символікою торт з 100 свічечками. Важко передати радість новаків та новачок, які, не втримавшись у лаві, побігли їх гасити. Лунало гучне „Многая літа" під супровід скрипки Насті Угрин.

Було висловлено подяку за молитви, підтримку і вітання отриманні з нагоди цієї непересічної події, зокрема Владиці Г. Лончині, о. Б. Матвійчукові, Послові В. Хандогієві, о. Йосафатові та Товариству св. Софії, М. Бабич, О. Микитчак, Дж. Віліс, І. Терлецькій, В. Павлюкові (СУМ), за надіслані вітання Володимиру Базаркові (Головна Пластова Булава), Вейн Бутпіт (Скавтська Асоціяція), Спілці вчителів Великобританії, Богданові Прихідному (СУМ), Степанові Пасічникові (голові Осередку СУМ у Волтгамі-Крос) та Марії Фінів з Організації українських жінок у Великобританії.

Свято підготували Н. Угрин, Леся, Микола і Софійка Смондуляки, Лариса Гонт, Ірина Василенко, Оленка Хрущ, Денис Угрин, Оксана Літинська.

Свято Весни відбудеться на пластовій площі „Верховина" у Північній Валії 2-4 червня, Літній крайовий пластовий табір" під проводом КПС – 29 липня-11серпня і на завершення – святковий бенкет 6 жовтня в історичному домі Chatsworth House, Derbyshire.

АМЕРИКА І СВІТ

К. Анан – проти насильств у Сирії

СТАМБУЛ, Туреччина. — Спеціяльний посланник ООН та Ліґи арабських держав у Сирії Кофі Анан звернувся з закликом до влади цієї країни і озброєної опозиції – негайно припинити насильство і зробити можливим здійснення запропонованого ним мирного пляну. Таку заяву К. Анан зробив 10 квітня, виступаючи на конференції у Стамбулі, присвяченій ситуації в Сирії. Згідно з пляном, з яким раніше погодився Дамаск, цього ж дня мало початися виведення урядових військ і важкої техніки з великих міст Сирії. Однак, звідти цілий день надходили повідомлення про нові бої. „Сирійське військо залишає деякі райони, однак, передислоковується в інші, які раніше не були захоплені", – заявив К. Анан у Стамбулі. У Москві глава російського Міністерства закордонних справ (МЗС) Сергій Лавров після переговорів з своїм сирійським колеґою В. Муалемом заявив, що мирний плян К. Анана не повинен трактуватися учасниками сирійського конфлікту „по-різному". Глава МЗС Сирії Валід Муалем заявив у Москві, що офіційний Дамаск почав здійснювати мирний плян. Він, однак, зажадав від К. Анана ґарантій того, що опозиція буде дотримуватися перемир'я. *(Радіо „Свобода")*

Суд розпустив Конституційну раду

КАЇР, Єгипет. — Суд у Єгипті розпустив комісію, в якій переважають ісламісти і завданням якої є написати нову Конституцію країни. Своєю постановою суд задовольнив позови, подані юристами та ліберальними політичними партіями, які вважають, що ісламістська більшість у парляменті перевищила свої повноваження, зберігаючи для себе більшість місць у Конституційній раді у намаганнях керувати процесом. Опрацювання нової Конституції є критично важливим кроком у заходах Єгипту зформувати новий уряд. Однією з головних цілей нового Основного закону країни – чітке визначення розподілу влади між парляментом, у якому переважають ісламісти, та президентом. З часу усунення від влади внаслідок народного повстання Президента Госні Мубарака минулого року, Єгиптом керує військова рада, за допомогою призначеного армією Кабінету міністрів. Ще одне питання, яке чітко буде визначене у новій Конституції – роля військового керівництва у політичній структурі Єгипту. *(„Голос Америки")*

Звільнили викраденого дипломата

КАРАКАС, Венесуеля. — Викрадений 8 квітня у Венесуелі торговий аташе посольства Коста-Рики Ґьєрмо Шолель звільнений. Уряд Венесуелі заявив, що Ґ. Шолель почувається добре, однак, подробиць звільнення не повідомив. Дипломата викрали з його авта навпроти власного будинку в столиці Венесуели, Каракасі. Це вже третій випадок викрадення дипломата у Венесуелі за останні кілька місяців. *(Бі-Бі-Сі)*

Вакцина, яка знищує ракові клітини

ТЕЛЬ-АВІВ, Ізраїль. — Вакцину, яка допомагає організмові людини розпізнавати і знищувати ракові клітини, виробили вчені з Університету Тель-Авіву. Про це повідомила 8 квітня служба новин британської газети „Дейлі телеґраф". „Попередні випробування препарату „Імуцин" (ImMucin) показали, що новий засіб здатен зміцнювати імунну систему людини і допомагати боротися з хворобою", – йдеться у повідомленні. Творці препарату вважають, що він може стати ефективним засобом боротьби з невеликими пухлинами і такими поширеними формами захворювання, як рак грудей і передміхурової залози. Вчені мають намір розширити клінічні випробування, щоб довести ефективність вакцини проти цілого ряду форм ракових захворювань. Покищо її вводили тільки 10 добровольцям, які страждають від раку крови. Розробник препарату – фармацевтична компанія „Ваксил біотерап'ютікс" заявила, що в результаті троє осіб вилікувалися, у сімох відзначено посилення імунітету проти раку. У разі успішного завершення розширених випробувань вакцина надійде на ринок протягом шести років. *(„День")*

Україна на Олімпіяді-2012

27 липня-12 серпня цього року в Лондоні (Великобританія) відбудуться ХХХ Олімпійські ігри, на яких буде розіграно 302 комплекти нагород у 32 видах спорту. Відбулися кваліфікаційні змагання, на яких спортовці України мали можливість здобути ліцензії на участь в Олімпіяді-2012.

Станом на 12 березня право на участь в змаганнях вже вибороли 187 спортовців України у 18 видах спорту, зокрема з кульової стрільби, плавання, легкої і важкої атлетики, стрільби з лука, кінного спорту, стрибків у воду, сучасного п'ятиборства, веслування на байдарках і каное, веслування академічного, вільної боротьби, спортивної і художньої гімнастики, боксу, стрибків на батуті, велосипедного спорту на шосе, вітрильного спорту і бойового мистецтва тхеквондо.

Учасники змагань з фехтування, триятлону, велоспорту, джудо, настільного тенісу та бадмінтону визначаться у травні-червні за оцінками міжнародних федерацій з цих видів спорту.

Число кандидатів з України на участь у Олімпіяди становить 533 особи з 29 видів спорту, проте здобути таке право можуть тільки 230 українських атлетів.

Україна вперше взяла участь в Олімпійських іграх як незалежна держава в 1994 році. Відтоді її спортовці змагалися у всіх літніх та зимових Олімпіядах. Загалом національна олімпійська дружина України виборола 96 медалей на літніх Олімпіядах і п'ять медалей на зимових змаганнях, особливо з гімнастики, легкої атлетики та боротьби. Серед найбільш успішних були плавчиня Яна Клокова з Симферополя (п'ять медалей, з них чотири – золоті), біятлоністки Олена Петрова з Сум (срібна медаля у 1998 році) і Валентина Цербе-Несіна з Полісся (бронзова медаля в 1994 році – перша олімпійська медаля незалежної України), гімнастка Лілія Подкопаєва з Донецька здобула три медалі в 1996 році, а загалом Україна має 45 золотих, 21 срібну та 14 бронзових медалей. Оксана Баюл – перша й досі єдина олімпійська чемпіонка незалежної України в зимових видах спорту.

Цього року Україна вже брала участь в олімпійських змаганнях – 13-22 січня в Інсбруку відбулися перші в історії зимові юнацькі Олімпійські ігри, на яких Україну представляли 23 спортовці у восьми видах спорту. Україна з однією срібною нагородою посіла 24-те загальнокомандне місце серед 67 країн-учасниць.

Перші в історії срібні медалі для України на Зимових юнацьких Олімпійських іграх вибороли з спортових танців на ковзанці Олександра Назарова і Максим Нікітін, ще дві срібні медалі для України здобули Ярослав Паніот з ковзання в командних змаганнях та Марія Долгополова у командних змаганнях з шорт-треку (в заліку медалей ці нагороди зараховані до змішаної команди, оскільки в командах виступали спортовці різних країн).

Параолімпійські ігри відбудуться 29 серпня-9 вересня, теж в Лондоні.

Президент Національного олімпійського комітету (НОК) України Сергій Бубка повідомив, що НОК за останні чотири роки вніс понад 215 млн. грн. у розвиток олімпійського руху та підготування олімпійців. З них 33 млн. грн. переказано олімпійським федераціям на підготування спортовців, понад 6.5 млн. грн. виділено на стипендії і нагороди спортовцям та тренерам. Отже, олімпійська збірна України приготувалася до Олімпіяди-2012 і очікує на широку моральну підтримку її вболівальників. „Свобода" докладно висвітлюватиме хід змагань.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Українська Канада пам'ятає його

(2 січня минуло 130 років від народження Митрополита Іларіона)

Не питай, чого в мене заплакані очі,
Чого завжди втікаю я в гай
Та блукаю по темних лісах до півночі,
Не питай, не питай, не питай...

Іван Огієнко – Митрополит Іларіон

Так Іван Огієнко висловив своєї юної душі. Хто був носієм цих переживань, – того не знали. Але скоро весь їхній психологічний реалітет був зодітий у форму української ліричної музи й набрав сили народної пісні. Тепер відкрито, що то був зов ніжної душі Івана Огієнка...

Митрополит Іларіон прибув до Канади на запрошення собору Св. Покрови в Вініпезі, і почав свою працю в Канаді як парафіяльний священослужитель. 1951 року Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді запросив його на становище її Первоєрарха, і Митрополит Іларіон цю пропозицію прийняв.

У той час ця Церква набула статус Митрополії, а послідовників її тоді було понад 150 тис. Перед Митрополитом Іларіоном відкрилася широка нива праці, бо працював він і декан і професор Богословського факультету Колегії Св. Андрея, перекладач богослужбових книг, видавець журналу „Слово Істини", що скоро був перейменований на „Нашу культуру", а згодом – на „Віру й культуру".

1957 року Митрополит Іларіон докінчив переклад Біблії українською мовою і з того приводу пережив два зворушливі святкові моменти, а саме: всеканадські святкування закінчення перекладу Біблії і його 75-річчя.

Святкування ці відбулися на високому рівні і були задокументовані належно. Іншими форумами особливого значення – так для Митрополита Іларіона, як і для народу – були Архиєрейські візитації та церковні Собори. Взагалі, 1950-ті і 1960-ті роки, – з перспектив сьогоднішнього дня, – були максимальним життєвим форумом як для Митрополита Іларіона, так і для Української Православної Церкви в Канаді.

За той час, як виголошував Іларіон, Українська Православна Церква в Канаді росла і розросталася. Той час для Митрополита Іларіона був даром Божественного Провидіння. То був час для нього! А тодішня церковна спільнота була якраз тією спільнотою, якій Іларіона треба було оптимально.

У наш час Іларіон не міг би бути тим, ким він був, і наше церковне суспільство не було б тим суспільством, серед якого Іларіон міг би бути собою. Ця правда стосується Іларіона і всієї канадської пастви.

Стефан Ярмусь

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Щоб втримати наші традиції

У ці такі дивовижні для кожного з нас святкові дні ми будемо пробачати, як вчить правдива віра, навіть ворогам нашим. В українського народу за його сиву історію таких було чималенько. Щоправда, часи нині змінилися. І наші села вже не палять кочівники, на палю не саджають волелюбних козаків і не женуть у неволю українських красунь. Не чинять пацифікацій і депортацій, не руйнують наших святинь, не вивозять на примусові роботи і на заслання.

Сучасні форми ворожої експансії більш витончені і підступні. У нас намагаються відібрати мову, наших жінок заманюють у рабство дзвінкою монетою, а непокірних ув'язнюють. Провідник Російської Православної Церкви сусідньої держави безсоромно та брутально оголошує про наміри відібрати навіть нашу Українську Церкву.

Але у пасхальні дні ми будемо вірити в те, що Господь таки поверне людям розум, християнську терпимість і людяність, якої помітно бракує. Однак, прощаючи і пробачаючи у ці великодні дні тим, хто зазіхає на нашу духовність, історію та звичаєвість, ми одночасно молимо Бога дати нам сили встояти і втримати свої традиції та моральні вартості і не асимілюватися в поселеннях і в Україні. Кожен народ має право на свій шлях до віри і до Бога.

Ярослав Стех,
Торонто

Пласт – наша гордість

Щиро дякую за чудовий „Альманах-2012". Одночасно шлю вітання українському славному 100-річному Пласту. Ми всі, українці, повинні бути вдячні і горді за його патріотичну і віддану ідею та працю для нашої неньки-України, бо і тут вже народжені наші українські пластуни активні в наших українських громадах.

Наприклад, в Перт-Амбої, Ню-Джерзі, де я належу до Української церкви Успіння Божої Матері, два в Америці народжені пластуни – д-р Андрій Качала та інженер Андрій Вовк – співають у парафіяльному хорі „Боян" вже багато років, за що їм вдячна наша громада.

Микола Лишик,
Перт-Амбой, Ню-Джерзі

Якщо ми не спинимо Д. Табачника...

З приходом до влади в Україні коаліції на чолі з Партією Регіонів та її вождем Віктором Януковичем пост міністра науки й освіти України дістався Дмитрові Табачникові – відвертому українофобові й ворогові незалежности України. За сталінсько-брежнівських часів, як видно з сучасних поглядів Д. Табачника, він – патріот антинародного геноцидоносного режиму СРСР.

За зоологічну відданість Д. Табачника колоніяльному минулому сучасні кремлівські боси домоглися від президента В. Януковича важливого міністерського крісла для Д. Табачника. Яка підступна ідея криється за цим призначенням?

Відчуваючи, що Україна може назавжди вийти з-під імперської опіки Москви, Кремль добачив в особі Д. Табачника людину, яка може повернути хід історії у бажаному для московських узурпаторів напрямі. І Д. Табачник з радістю взяв на себе цю антинародну місію. З перших днів на посту міністра освіти України він почав переробляти підручники історії. Першим ділом став заперечувати штучну природу сталінського Голодомору, чого він не заперечував протягом попередніх президентів, стараючись, як і решта регіоналів, зображати з себе патріота України, тримаючи за пазухою камінь антиукраїнських плянів.

Д. Табачник викинув з історії України факти про боротьбу українського народу за свою незалежність, факти про героїв-козаків, про революційні дії українців на східних та західних землях у революційні часи 1917-1922 років. Він викинув з підручників факти про Холодноярську республіку, про крутянських героїв, про героїчні дії Української Повстанської Армії, про боротьбу за незалежність України Степана Бандери та Романа Шухевича і про Помаранчову революцію.

Бачивши слабку реакцію української еліти на свою зрадницьку діяльність, Д. Табачник довершив свій плян – викинув предмет „Історія України" з навчальних програм загальноосвітніх шкіл. Нема історії України, значить нема і України.

Це те, чого до нестями жадає В. Путін: він практикує у своїх виступах милу його серцю назву Малоросія. Малоросія – це вигадка Петра Несамовитого, і Путін хоче цю назву відродити. Йому треба помочі Д. Табачника і для наступного кроку: проголошення України Малоросією.

Нащо В. Путінові ця реформа? Бо він хоче бачити українців у тих самих постолах, у яких він узув росіян. За патріотичними великодержавними ідеями про „русский мір", якими він оплутав росіян, лежить нехитра вигадка – закріпити досмертно своє панування в Росії.

У В. Путіна нема вибору: якщо він допустить демократичні вибори, його не оберуть, а раз так, то його жде доля Муамара Кадафі. І він затуманює росіян шовіністичним дурманом і жде, коли до рабів росіян буде приєднано й рабів українців. На це він має надійного партнера – Д.Табачника.

Якщо ми не зможемо усунути Д. Табачника сьогодні, завтра будемо рабами у милій серцю Путіна Малоросії. І будуть рабами не тільки українці україномовні, будуть рабами й українці російськомовні, будуть рабами і росіяни в Україні, як і росіяни в Росії. Рабами злочинців і табачників.

Святослав Караванський
Дентон, Мериленд

Особливе свято для народу України

Великоднє вітання Генерального консульства України в Ню-Йорку українській громаді США.

Шановна громадо!
Дорогі українки і українці!

Генеральне консульство України в Ню-Йорку сердечно вітає Вас з Великим днем Світлого Христового Воскресіння!

Бажаємо Вам щастя, Божої благодаті, міцного здоров'я та добробуту, душевної чистоти і гармонії, творчої наснаги в усіх благих починаннях в ім'я розквіту нашої рідної України.

Символічне значення Христового Воскресіння як світлого свята відродженої надії на вічне життя є особливим для народу України, історія якої сповнена прикладами звитяги і самопожертви заради збереження країни, утвердження християнських цінностей.

Тож нехай Боже благословення буде запорукою миру і процвітання на нашій землі, надихає на добрі та праведні справи. Хай в цей благодатний день Воскресіння Христового любов, доброта та духовний спокій завітають у Ваші серця та оселі.

Благословенної Пасхи!
Христос воскрес!
Воістину воскрес!

Генеральне консульство України в Ню-Йорку

Люди повинні знати правду

Щиро вдячний за надіслану мені газету „Свобода", за повагу до мене. Стаття Левка Хмельковського „До 75-річчя Великого терору в Україні", опублікована 24 лютого, 2 і 9 березня, дуже цінна, добре було б надрукувати книжку з цієї проблеми. Це мені радили люди в Черкасах, з якими я розмовляв про цю статтю.

Я пам'ятаю в моєму селі Великий Жванчик на Поділлі була церква – гарна велика будівля. Церкву зачинили, довгий час пустував будинок, а потім зробили з нього сільський клюб. Люди молилися Богові в хатах, але при цьому закривали вікна покривалами, а двері – на ключ, щоб не прийшли активісти сільської ради. Батько моєї матері був засуджений, бо не пішов працювати в колгосп. В тюрмі був 14 років як куркуль, а мав дуже маленьку хатку з вікнами майже коло землі. У хаті було дві кімнати – в одній жили троє дітей і дід з бабою, а через стіну – корова та кури.

Така влада була тоді, така ж вона і сьогодні – села обезлюднені, земля не використовується.

Поступаючи в Чернівецький університет, я в автобіографії написав, що батько загинув на фронті, а дід сидів в тюрмі як куркуль. Я писав правду. В університет мене не прийняли, хоча я вступні іспити склав добре, навіть були відмінні оцінки. Я зрозумів, що я винний в правді, тому поїхав працювати в Казахстан, на цілину. Жив у вагончику. Вдень і вночі доводилось працювати, сидячи за тракторним плугом. Було, що й засипав і падав на землю. За один сезонн в бригаді загинуло п'ять осіб при нічній оранці. У „Свободі" була публікація – співчуття загиблим цілинникам. Про усе треба знати і дітям розповідати.

Григорій Кінюк,
Черкаси

Замість театру буде ресторан

У Кіровограді триває конфлікт довкола Академічного українського музично-драматичного театру ім. Марка Кропивницького, який виник у зв'язку зі звільненням директора і художнього керівника, Заслуженого діяча мистецтв Михайла Ілляшенка і призначення замість нього „регіонала", керівника хореографічного ансамблю „Конвалія" Ігоря Спінула, котрий, як сам визнав, „у театрі ніколи не був, українських п'єс не читав".

Після бурхливих січневих подій („Свобода", 20 січня) керівники області запевнили, що буде проведено конкурс на заміщення посади, у якому зможуть взяти участь усі бажаючі, в тому числі й М. Ілляшенко. Та ніхто й не думав виконувати обіцянку.

У театрі киплять пристрасті. З'являлись повідомлення, що антрепренери з Москви готові модернізовувати український театр корифеїв.

Тим часом основною причиною відсторонення М. Ілляшенка, як видно з відповіді виконуючої обов'язки начальника управління культури Валентини Животовської на запит депутата обласної ради Ірини Малик, стали гроші: „Рішення про непідписання контракту з М. Ілляшенком пов'язане із рішенням керівництва обласної державної адміністрації та обласної ради щодо розмежування посад директора та художнього керівника у зв'язку реконструкцією будівлі театру, на яку в 2011 році було виділено кошти з Державного бюджету України 42.2 млн. грн., а протягом 2012 року очікується отримання ще 57.7 млн. грн.".

Регіонали такої нагоди не прогавлять. Керівники области плянують залучити до реконструкції приватних інвесторів і на місці театру звести молодіжно-розважальний центр з готелем і рестораном. Ось вам, кіровоградські українці, й храм мистецтва!

Світлана Орел,
Кіровоград

СУБОТА, 28 КВІТНЯ 2012 Р ГАРТФОРД, КОНН.

Річні збори 277 Відділу УНС, т-ва св. Івана відбудуться о год. 2-ій попол. в Українському Народному Домі при 961 Wethersfield Ave., Hartford, CT.

Мирон Колінський,
Голова Відділу

КОЛОНКА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА

Мовознавчі погляди Маркіяна Шашкевича

(До 200-річчя від народження великого будителя Галицької України)

Д-р Сергій Панько

Маркіян Шашкевич належав до того роду людей, яких називають – одержимі. Одержимці не відають, що справа, за яку беруться, неможлива. І якраз тому успішно її звершують. Що літературна українська мова неможлива – то це М. Шашкевичеві довів би хоч який святоюрський старорус. От хоч би й Венедикт Левицький, тодішній львівський цензор церковних та інших книг. Та перш ніж таке могло б статися, „Руська трійця" видає друком „Русалку Дністровую". І М. Шашкевич та його „други жваві" роблять неможливе реальним.

Завдяки „Русалці" польські етнічні „русіни" почали піднімати національні українські вітрила.

Це тільки сьогодні здається чимось зовсім органічним шкільний перелік та наукова номенклатура слов'янських мов. А в перших десятиліттях XIX ст. про таке чудне питання могли думати тільки диваки з поодиноких університетських катедр. Не був таким диваком М. Шашкевич, але у свій молодечий вік показався зрілим практиком-мовознавцем. І під його пером нібито низька українська стихія явилася у повноправному друці та високому стилі.

М. Шашкевич розпізнав у збірці „малоросійських" пісень Михайла Максимовича та в бурлескових творах Івана Котляревського той самий мовний оркестр, що й у народних переказах дністровиx. Цю просту мову він не завагався зробити інструментом церковних проповідей. Найпершу спробу зроблено ним у жовтні 1836 року – у церкві св. Юра у Львові; одночасно його приклад наслідували в інших парафіях однодумці-крилошани Микола Устиянович та Юліян Величковський. Сім віднайдених текстів українських казань о. Маркіяна опублікувала й прокоментувала мовознавець Ірина Фаріон у книжці „Отець Маркіян Шашкевич – український мовотворець" (Львів, 2007).

Прологом до рідномовних проповідей о. М. Шашкевича стала підготована і публічно ним виголошена (12 лютого 1835 року) похвальна ода (панегірик) „Голос галичан". З цією одою її автор, як учень семінарії, звернувся до австрійського цісаря Франца I на день уродин останнього. У такий дипломатичний спосіб М. Шашкевич запевнив молодих семінаристів, що материнська руська мова не згірш за інших придатна до високої патетики. За словами М. Устияновича, виголошення цієї похвальної оди „мовби трубою ангела будило мерців з гробу". Панегіриків, „писаних у руському язиці", не бракувало й раніше, але їхня складня була мертвона, образна система – цілком штучна. Згадані два факти з життя М. Шашкевича (семінарійний панегірик та церковні казання) дають добру уяву про початки його мовознавчих поглядів, серед яких виокремимо ще й такі його переконання.

Перше. Запровадження української мови до ширшого літературного вжитку повинно йти у парі з гражданським шрифтом та зі збереженням кириличної графіки.

На цю тему 1836 року, ще до появи „Русалки Дністрової", о. М. Шашкевич випустив у Перемишлі памфлет „Азбука і абецадло". Книжечку „Азбука і абецадло" видано польською мовою, і з нею в умовах тодішньої „азбучної війни" знайомилися ширші читацькі кола. Автор і науково, і з позицій здорового глузду спростовує твердження про уявні переваги польської латинки перед українською кирилицею. Зовсім слушним і загальнозрозумілим був, зокрема, такий арґумент М. Шашкевича: „Та як же то латинка була би більш придатна до передачі звуків української мови, якщо вона далеко не досконала для передачі звуків польських?". Хоч як би ми судили з погляду нинішньої ситуації, та на той час у суцільному польському оточенні не можна було зрікатися письма кириличного. Під пурпурою європеїзації перехід на латинку потягнув би за собою розрив з віковою традицією, позбавив би галицьких українців свого власного кореня, а відтак і перетворив на легку здобич асиміляторів.

Друге. Новочасна українська літературна мова у своєму правописі мусить відійти від старозавітного етимологічного канону і будуватися на принципі фонетичному.

Тобто, у написанні якнайближче відтворювати звукову оболонку слова і при цьому відмовитися від тих кириличних букв та буквосполучень, які з плином часу стали нефункціональні. Звук [і] завжди передавати буквою „і 'десятиричне'" незалежно, які звуки чулися на місці українського [і] в старослов'янській, в суті речі староболгарській мові; не писати букву „Ъ 'йор'" після приголосного в кінці слова, бо в живій українській мові відповідний звук цілком занидів, зредукувався; на місці диграфа „оу" писати букву „у" тощо. У „Русалці Дністровій" вперше використано букву „Є" у її сучасному значенні. Сьогодні важко навіть уявити, яким святотатством поставала фонетика в очах старорусів-консерваторів. Напевно ще більшим, ніж нинішнім обскурантам поновлення в правах Харківського правопису 1928 року.

Третє. У розвитку та поширенні літературної української мови велике значення мають фольклорні джерела, збирання зразків діялектного мовлення, їхня обробка, систематизація.

Така думка була одностайна для всіх учасників „Руської трійці", не випадково в „Русалці Дністровій" зразки усної народної творчости займають таке значне місце. Зацікавлення М. Шашкевича народною творчістю було для нього школою, в якій він учився живої мови. На основі історичної колядки „А в чистім полі, близько дороги" М. Шашкевич написав свою поезію „Хмельницького обступленіє Львова". До „Русалки Дністрової" увійшла записана М. Шашкевичем пісня „Ой, поїхав Романонько до Сучави на ярмарок" та „Літай, літай, сивий орле, по глибокій долині".

Четверте. Шкільне навчання повинно базуватися на оновленій редакції української граматики. Бо існуючі на той час граматики фактично були граматиками церковнослов'янської мови, різних її хронологічних та територіяльних різновидів. У ґрунті речі граматики ці сприяли консервації язичія.

М. Шашкевич основно готувався до написання нової граматики, робив начерки українською, польською, російською мовами. На переконання М. Шашкевича, граматика повинна бути не першоосновою письменства, не законодавцем мови, а лише її найточнішим відображенням. Це вже був дуже передовий, як на тодішній стан мовознавства, погляд. За свідченням маркіянознавця Михайла Шалати, у архіві М. Шашкевича збереглися таблиці голосних та приголосних звуків, списки синонімічних груп слів, відмінкові схеми іменників, суфіксальних словотворчих гнізд тощо. Михайло Возняк повідомляв, що М. Шашкевич почав був працювати і над словником української мови.

П'яте. Для збагачення зображально-виразових засобів української мови, урізноманітнення її стилістичних та жанрових ресурсів вкрай потрібні переклади з найбільш поширених духовних та світських вершинних літературних зразків.

У тій Шашкевичевій спадщині, що відома до сьогоднішнього часу, перекладів більше за ориґінальних творів. За висловом Юрія Шевельова, переклади були „свідомою й суворою школою Шашкевича". М. Шашкевич ставить перед собою завдання „відшукати в молодій ще на той час українській літературній мові мистецькі засоби, що стояли б на рівні мистецьких засобів вироблених літературних мов передових народів". На підтвердження цього маємо Шашкевичеві переклади Святого Письма (частини Євангелії св. Матея і цілої Євангелії св. Івана), переспіви „Слова о полку Ігоревім", переклади сербських народних пісень, переклад надрукованого Вацлавом Ганкою „Краледворського рукопису", дуже популярного в ті часи, тощо.

Удаймося тепер до спроби реконструкції поглядів М. Шашкевича на самоназву „руський" у виразах „руський язик", „руська мати", „Руська трійця" тощо. Українців М. Шашкевич послідовно відрізняв від росіян. Відомо, що на дізнанні, зарядженому після конфіскації „Русалки Дністрової", він заявив таке: „Я пробував своїх сил у руській мові, як своїй рідній, що значно різниться від московської і церковної мови... Свідомий тієї ріжниці, збирав я народні пісні, народні казки, шукав ту мову в устах народу... ". Якого, отже, народу? Чому не казав – українського? До речі, це слово, але ще не в загальному значенні, вживав Яків Головацький. Останній з посиланням на Михайла Максимовича писав так: „...З усіх нарічій южнорусских найобширніше є українске, ... Галичини оно окрайки захватило".

Отже, чому таки руського народу? Не в останню чергу і тому, що так здавна казали поляки, а М. Шашкевич та українські клирики перебували у польськомовному оточенні. Загалом усвідомлена потреба в самоназві виникає не відразу. Самоназві передують назви на позначення сусідів. Послідовність тут така. Члени „уявних спільнот" починають з протиставлення „ми – вони", і їм досить окреслення, що люди навколо говорять „по-нашому" або „не по-нашому". Релікти такого думання зберігаються протягом віків і раз-у-раз дають про себе знати й надалі. Для прикладу згадаємо відомі слова Тараса Шевченка з листа до брата Микити: „... Напиши до мене так, як я до тебе пишу, не по-московському, а по-нашому" . Або в іншому місці: „А на москалів не вважайте... У їх народ і слово, і у нас народ і слово".

Самоназва формується з національним усвідомленням і не без упливу того, як про носіїв цієї самоназви говорять на той час дальші чи ближчі сусіди (про нас, наприклад, візантійські патріярхи чи польські осадники). Для інших сусідів – мадярів – ми здавна були „русами", в угорській вимові – орос. Про це свідчить поширене серед карпатських українців прізвище – Орос. Так мадяри називали українців, коли росіян ще або не було або були дуже далеко. Те саме у татар та турків. У інших західних сусідів, поляків, мова українців – то історично „язик (єнзик) руШькі". Тоді як у Московській державі - то „язик (єнзик) роШійскі". Тим часом у російських джерелах наша мова - „наречіе малороссійское".

Щодо назви своєї літературної мови, то московити-росіяни протягом усього XVIII ст., також під упливом візантійської патріярхії, а тоді й виписаного з Києва енциклопедиста Феофана Прокоповича, вживали власномовний вираз „язык российский". Це послідовно повторено у заголовках тогочасних лінґвістичних трактатів Михайла Ломоносова, Ніколая Курганова, Антона Барсова. Тільки згодом росіяни у назві своєї мови перейшли до атрибутиву – русский, і в заголовках граматик Миколи Греча (1827) та Олександра Востокова (1831) вже бачимо слово – русскій. До речі, обидва останні – люди чужоземного походження. Михайло Ломоносов XVIII ст. ще славословив „крѣпость и велѣколѣпіе языка россійскаго", тоді як значно пізніше, у XIX ст., Іван Турґенєв хвалив правдивый и могучій русскій язык.

Одночасно і М. Шашкевич називав уживану ним літературну мову - язиком руським, мовою руською, і це природно, бо підкріплювалося давнім виразом „руська віра". Він міркував так: наша мова руська, а москвини свою світську літературну мову можуть називати як самі хочуть, як їм до вподоби. Можуть називати язик російський, а можуть і русский язик. То справа їхня. Так приблизно сприймали реалії ще в 30-40-ві роки XIX ст. галицькі інтелектуали-модерністи, християни візантійського обряду, що спиралися на староруську писемну традицію.

Теоретично беручи, „воно, може б, так і сталось". Щодо себе і сусідів були б назви різні. На своє ми могли і далі казати „руський", на московське – „російській" . Тоді як у Москві на наше казали б „малороссийский", а на своє „русскій". І одночасно обидва народи щодо власної своєї мови і далі уживали б однозвучної назви: укр. „руська мова" і

(Закінчення на стор. 12)

Тридцять друга Шевченкознавча наукова конференція в НТШ-А

НЮ-ЙОРК. – У циклі заходів Ювілейного проєкту НТШ-А для відзначення 200-річчя від дня народження патрона Наукового Товариства ім. Шевченка 10 березня в будинку НТШ-А у відбулася 32-га наукова Шевченкознавча конференція. Організаторами її, крім Наукового Товариства ім. Шевченка, були Українська Вільна Академія Наук (УВАН) та Український науковий інститут Гарвардського університету (УНІГУ). На конференції з доповідями виступили: науковий секретар УВАН д-р Анна Процик (відкриття), доцент Київського Національного університету ім. Т.Шевченка Михайло Назаренко („До прижиттєвої рецепції Шевченка: питання літературного контексту“), провідний науковий співробітник Інституту літератури ім. Т.Шевченка Національної Академії Наук України Олесь Федорук („Перше видання „Гайдамаків“ Шевченка: історія книжки“), професор Гарвардського університету, віце-президент НТШ-А д-р Григорій Грабович („Шевченкові „Гайдамаки“: формування національного поета“), президент НТШ-А д-р Орест Попович (закриття).

Д-р А. Процик на початку свого слова нагадала про довготривалу плідну співпрацю між НТШ-А та УВАН – двох авторитетних українських наукових установ в США, повідомила про відновлення діяльности Інституту шевченкознавства УВАН, що почав активно видавати свої праці ще в 40-50-х роках XX ст. За словами доповідачки, зараз, в часі готувань до відзначення 200-річчя від дня нарождення Тараса Шевченка, заходами Інституту здійснюється програма видання нових шевченкознавчих праць англійською та українською мовами. Далі д-р А. Процик зупинилася на обставинах рецепції ранньої творчости Т. Шевченка в галицькому літературному середовищі народовецького напряму, як також на сприйнятті творів українського поетичного пророка у тогочасному польському літературному світі.

Доцент М. Назаренко розповідав про свої бібліографічні знахідки в масиві публікацій російської літературної періодики 1839-1961 років. Звернувшись до накопиченого і систематизованого матеріялу, доповідач показав, з якими художніми явищами співвідносилась поетична творчість Т. Шевченка в російській та українській критиці середини XIX ст., з якими письменниками порівнювали Кобзаря, кому протиставляли, з ким ставили в один ряд. За словами М. Назаренка, публікацій 1840-1861 років, у яких проводились такі зіставлення, на сьогодні відомо понад вісім десятків, і в них, окрім Т. Шевченка, згадано ще 88 авторів. М. Назаренко дійшов висновку, що для критики 1840-их років Т. Шевченко був автором „екзотичним“ за усіма критеріями, від мови до тематики, а через 20 років став широко визнаним письменником, якому треба було знайти місце в існуючій літературній системі та єрархії. Саме в цей час за допомогою критичних паралелей і контрастів формується той образ Кобзаря, який – з неминучими змінами – функціонує і в культурі початку XXI ст., але досі лишається не досить вивченим.

На думку О. Федорука, у багатьох площинах вивчення поеми „Гайдамаки“ важливе місце посідає погляд на цей твір як на джерело інтелектуальної „біографії“ і України, і Польщі, і Росії. Одночасно важливим предметом уваги дослідників залишається й історія видання цього твору друком. Останні дослідження в цій галузі дозволяють з’ясувати додаткові деталі у відповідях на питання, коли і як здійснено перше видання поеми, який був наклад, який поліграфічний дизайн тощо. Багато нез’ясованого також і в тому, якими шляхами поширювалася книжка серед читацького загалу. На підставі дослідження численних джерел О. Федорук показав, що час першого видання „Гайдамаків“ для книжкової торгівлі в царській Росії був несприятливий. Він згадав про відомих тогочасних видавців, яких переслідували комерційні невдачі й банкрутства, розповів про обставини отримання позитивного цензурного висновку щодо публікації твору, згадавши, що до цього висновку було підшито російський підрядковий переклад поеми. На завершення, говорячи про звернення поета до „панів субскрибентів“, О. Федорук торкнувся й причин, через які Т. Шевченко відмовився від первісної думки про оприлюднення імен передплатників, що своїми коштами уможливили видання.

Зліва: Анна Процик, Григорій Грабович, Орест Попович, Олесь Федорук і Михайло Назаренко.

На початку своєї доповіді д-р Г. Грабович зауважив, що останніх кілька шевченкознавчих конференцій в НТШ-А носять зокрема і звітний характер. Науковці звітують про виконання Ювілейного Шевченкового Проєкту до 200-річного ювілею. При цій нагоді д-р Г. Грабович продемонстрував підготоване ним нове видання „Гайдамаків“, допасоване до розмірів факсимільного видання, в спеціяльному футлярі, до якого увійдуть ще два додаткові томики з набагато ширшою, ніж досі, супровідною науковою базою, коментарями тощо. Він також стисло представив і зміст першого тому щойно підготованої колективної двотомної монографії „Шевченко в критиці“. Далі д-р Г. Грабович зупинився на понятті „національний поет“, на прикметах, які це поняття урухомлює, та на причинах, з яких в одних літературах такого поета однозначно виділяють, а в інших, зокрема американській, – ні. Доповідач вказав на важливі, на його думку, ознаки, яким такий поет має відповідати, наголосив, що це має бути тип постаті, яка стає іконічною для усього суспільства.

Звертаючись до поеми „Гайдамаки“, д-р Г. Грабович наголосив, що саме завдяки „Гайдамакам“ Тарас Шевченко визнаний як український національний поет. Далі він зупинився на співвідношенні історичного, історіографічного та історіософічного аспектів її змісту, на питанні про відображення в ній колективної пам’яті українського народу, ідеї „поклику до поновного осмислення ідентичности не в партикулярному, а в універсальному вимірі“.

В прикінцевій частині доповіді д-р Г. Грабович на прикладі відомої шевченкової поезії „Гоголю“ торкнувся Шевченкового переосмислення самої поетичної творчости, її пророчої місії.

Президент НТШ-А д-р О. Попович розповів про зміст Ювілейного проєкту НТШ-А на вшанування 200-річчя від дня народження Кобзаря, наголосивши, що цей проєкт наукова громадськість вважає духовним та історичним обов’язком НТШ-А, – особливо під оглядом того, що в сучасних умовах в Україні не можна бути певним відносно гідних ослав дня уродин Т. Шевченка. Д-р О. Попович перелічив пляновані книжкові видання та наукові події, пов’язані з виконанням згаданого проєкту. Зокрема він зупинився і на такій важливій складовій, як бюджет проєкту. Первісно схвалені у 2009 році бюджетні видатки НТШ-А, довелося згодом переглядати через скрутне матеріяльне становище та потребу додаткового фінансування НТШ в Україні. Президент НТШ-А висловив глибоке признання усім членам американської української спільноти, які своїм патріотичним наставленням та значними матеріяльними пожертвами уможливлюють достойне вшанування 200-річних уродин великого Кобзаря.

Пресова група НТШ-А

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вшанували славетних художників

Один з куточків виставки творів Олекси Новаківського в Генеральному консульстві України у Пряшеві. (Фото: Ярослав Шуркала)

Ярослав Шуркала

ПРЯШІВ, Словаччина. – 14 березня Консульство України в Пряшеві відзначило 140-річчя від народження Олекси Новаківського – одного з найбільших українських малярів XX ст. – виставкою його творів з колекції доктора філологічних наук, академіка Національної Академії Наук України проф. Миколи Мушинки, поєднавши цей ювілей з днем народження та смерти генія України Тараса Шевченка.

Виставку в дуже відповідній для таких цілей актовій залі Консульства відкрила Генеральний консул України Ольга Бенч. Співорганізатором її був Синдикат журналістів Словаччини, Асоціяція українців Словаччини та Наукове Товариство ім. Шевченка в Словаччині.

Про життя і творчість О. Новаківського розповів присутнім на виставці її куратор Ярослав Шуркала. Відтак він передав слово власникові картин д-рові М. Мушинці, який сказав:

„Творчістю О. Новаківського мене зацікавив видавець поезій Тараса Шевченка Євген Вировий, який 17 травня 1945 року покінчив життя самогубством, вискочивши з третього поверху свого празького мешкання і впавши перед автом совєтських контррозвідників, які мали забрати його в тюрму".

Далі він розповів, як наприкінці 1960-их років в підвалі колишнього мешкання Є. Вирового між паперами, призначеними на макулятуру, він знайшов 212-сторінковий рукопис львівського адвоката Івана Голубовського про життя і творчість свого близького друга О. Новаківського. Рукопис навів його на слід дочки І. Голубовського Галини Стон-Балтарович, яка теж в стані душевної депресії в Празі на Різдво 1973 року наклала на себе руки. Оскільки в неї не було ні дітей, ні інших близь-

(Закінчення на стор. 12)

Вшанували пам’ять Тараса Шевченка

ЛЬВІВ

Сергій Горицвіт

Цьогорічне Шевченківське свято львів’яни, окрім інших заходів, відзначили ще й цікавою виставкою мовних плакатів „Слово – меч духовний“. Вона вже десятий рік поспіль проводиться з ініціятиви доцента Львівської Політехніки мовознавця Ірини Фаріон.

Саме галичани останнім часом показують добрий приклад усій Україні, як не на словах, а на ділі слід шанувати й боронити наші найбільші національні надбання. Варто прислухатися до цих повчальних уроків.

Ось одне з повідомлень на цю тему: 16 березня Львівська облрада затвердила програму розвитку української мови, української культури та історичної свідомости громадян України на території області на 2012-2014 роки. На її здійснення передбачається залучити з обласного бюджету та з інших джерел 4.93 млн. грн.

Ці фонди будуть використані перш за все на створення україномовного продукту в місцевому телепросторі; електронної бібліотеки української літератури; підтримку театральних вистав за творами українських драматургів; проведення фестивалю нової української пісні; виявлення та підтримку молодих талантів шляхом проведення мистецьких заходів; популяризацію сучасного образотворчого й прикладного мистецтва через організацію виставок; популяризацію українського художнього продукту за рубежем.

Значна частина запланованих заходів реалізовуватиметься зусиллями представників освітніх, просвітянських, мистецьких колективів, державних, комунальних та громадських установ і організацій. Тож для всієї громадськости відкривається безмежний простір для виявлення і втілення ініціятив.

Загалом, львівська програма національного відродження тримається на трьох китах: мова, культура та історія. Оскільки на цей рік припадає 100-річчя Пласту, 70-річчя УПА, ювілейні дати життя Патріярха Йосифа Сліпого, В’ячеслава Чорновола, Соломії Крушельницької, Ярослава Стецька, Миколи Лисенка і багатьох інших українських діячів, то міськрада проголосила його роком історії.

Приємне враження справляють численні львівські засоби масової інформації. Майже всі вони, включаючи місцеві телеканали та електронні видання, україномовні. Однак, Львівщина неспроможна самотужки боротися з російською окупацією українського інформаційного простору. Примітивна й набридлива російська попса покищо панує і на львівських FM-каналах.

Плякат з виставки „Мова – меч духовний“. (Фото з сайту vgolos.com.ua)

Щоб хоч почасти порятувати від неї жителів міста, облрада заборонила російську попсу в автобусах. Активісти обласної „Просвіта“ чимало зробили для викорінення „москальської попси“ з розважальних програм кав’ярень та нічних клюбів. Тепер там усе більшу популярність завойовують молодіжні українські вечорниці.

Наостанок деякі подробиці про виставку плакатів „Мова – меч духовний“. На ній були представлені найкращі твори спудеїв факультету архітектури та дизайну Львівської Політехніки. За словами І. Фаріон, з плякатів, створених упродовж 12 літ, цього року було зроблено добірку з трьох циклів. Кожен такий цикл – це 40 плякатів.

„Можливо, ці плакати на перший погляд здаються занадто малою відповіддю на ті виклики, які нам ставить дійсність, надто малим засобом боротьби з тою інформаційною війною, яка ведеться проти українців значно потужнішими методами, – сказав на відкритті виставки голова облради Олег Панькевич, – Але ці плякати, я переконай, є дуже дієвим засобом впливу на свідомість наших громадян і буде ще дієвішим у майбутньому“.

На мою думку, бодай частину плякатів, виготовлених у Львові, доцільно було б розповсюдити на південні та сході країни.

КЛІВЛЕНД

Віра Іваницька

Неділя 18 березня видалася напрочуд теплою і сонячною, тому в залі Української православної церкви св. Трійці, що у Норт-Роялтоні, зібралася велика громада з усього Клівленду, щоб спільно віддати належну шану Тарасові Шевченкові.

Свято відкрила ведуча Марія Іванків, яка запросила до слова Ігора Дячуна, голову Українських Злучених Організацій Огайо. І. Дячун розповів про видатного поета України, про його вічне і невмируще слово до нащадків.

У програмі взяли участь учні шкіл Великого Клівленду та члени молодіжних організацій – вихованці садочку „Світличка“ 130-го відділу Союзу Українок Америки, молодші учні Школи українознавства ім. Т. Шевченка при Українському православному соборі св. Володимира – вихованці дитячого садочка „Сонечко“, пластуни, учні Школи українознавства Товариства „Рідна школа“, які показали інсценізацію твору Т. Шевченка „Гамалія“.

У цьому році учні „Global Village Academy“ вперше взяли участь у Шевченковому святі, адже ця школа нова, діє перший рік. Учні взяли участь в інсценізації твору „Шевченкові думи“. Спілка Української Молоді виступила з літературно-музичною композицією „Свідок слави дідівщини“. Учні Школи українознавства при соборі св. Володимира виступили з хоровим співом та декламаціями.

М. Іванків подякувала спонзорові – Клівлендській кооперативі „Самопоміч“, директорам шкіл д-рові Володимирові Боднареві та д-рові Юрієві Яськову, вчителям Наталії Боднар, Миросі Стасюк, Наталії Ярош, Лесі Сенів, Людмилі Сонвалд, які доклали багато зусиль до підготування та проведення свята, а також батькам, які з розумінням ставляться до виховання молодого українства.

На завершення урочистої імпрези усі присутні заспівали „Заповіт“ і у залі залунав до болю знайомий і рідний мотив.

Співають вихованці садочка „Світличка“ 130-го відділу Союзу Українок Америки. (Фото: Веслі Каня)

На пошану...

(Закінчення зі стор. 4)

проведений час став багатшим і дорогоціннішим. Доля І. Дем’янюка вказує на те, що апокаліпсис Голокосту може повторитися, коли ненависть, помста і розплата є рушійної силою діяльности людей. Мир між людьми і народами може бути досягнутий тільки через прихильність, братерство, справедливість, любов і вирозуміння.

Іване, Ви збагатили наше життя. Ми ніколи не забудемо Вас. До побачення, Іване. Нехай Господь осяє вічним світлом Івана та дасть йому вічний спокій на Небесах. Вічная пам’ять!

(Переклад з англійської мови)

Д-р Ульріх Буш – адвокат Івана Дем’янюка у мюнхенському судовому процесі.

Мовознавчі погляди...

(Закінчення зі стор. 8)

рос. „русскій язик“. Адже існують приклади, коли подібна ситуація реально має місце. Так і словаки, і словенці свою рідну мову називають однаково: slovenský jazyk і slovenski jezik, а скорочено це повні омоніми – sloven(š)tina. Такі міжмовні омоніми нікому не заважають розумітися, бо на Любляну словаки кажуть, що це „hlavní město slovinské“, тоді як Братислава для словенців „glavne mesto slovaške“. Але ж який показний фонетичний ряд, звукопис суто російської самоназви „русский язык“. Не дурно кажуть: видко, що жак, такий на нім знак! І на загонисте „с-с-с“, шпарке та брикуче, „косо поглядають, оступаючися другі народи і держави“. До слів Миколи Гоголя у франковому перекладі додамо: цивілізовані, воцерковлені народи і держави!

Для нас важливо, що міжмовна омонімія у назвах різних мов – словацької та словенської – не заважає пам'ятати, що маємо два різні народи. Так само ніхто не плутає сучасну Македонію з державою Олександра Македонського. І словаків зі словенцями не ототожнюють. Чому б це? Спробуймо почепити імперські окуляри: в обидвох народів спільне слов'янське коріння, ніхто цього не заперечить. В обидвох спільне і переплетене династичне минуле – тривале перебування в одній державі під владою Габсбурґів. Також істина відома. Та ніде правди діти – словенці і словаки не мають спільних кордонів. І ані словенці словаків, ні словаки словенців не силують, що вони „один і той самий народ“.

Та повернім до самоназви – руська мова. Через політичні обставини та царські лінґвоциди питома руська мова прибирає в XX ст. сучасну назву – українська мова. Модернізаційне запізнення спричинене виключно зовнішніми призвідниками. І сама дослівна назва – „українська“ – на корінцях наших граматик та словників з'являється відносно недавно. Попервах це було такою ж дивиною, як от і зараз вирази „боснійська мова“ або „чорногорська мова“ тощо. Першим помітним прецедентом став Грінченків „Словар української мови“ (1907). Проте якби для українських „громадівців“ Москва була за кордоном, то й Борис Грінченко свого словника міг би логічно назвати „Словар руського язика“. Без огляду на росіян, які своєю мовою хай би перекладали назву цього словника, як їм заманеться – хоч би й „Словарь малороссийскаго наречія“. І на відміну від означення „Russian“, у європейців для нашої мови і далі б жила давня питома назва „Ruthenian“. Така „якбитологія“ допомагає зрозуміти явища, що „за давністю подій“ перестають бути помітні.

Показово, що в Галичині лише друге видання граматики Смаль-Стоцького (в 1913 рік) мало в своїй назві атрибутив „українська“, та й то у дужках, німецькою, власне, мовою: „Grammatik der Ruthenischen (Ukrainischen) – раніше по-німецькому казали kleinrussischen – Sprache von Stepan Smal-Stockyj und Theodor Gartner“ (Відень, 1913). Десь тоді слово „український“ почало входити до ширшого вжитку і в народному шкільництві Східної Галичині.

Одночасно комінтернівська Москва (на показ і нещиро, з прицілом на світову експансію) почала і в себе заохочувати термін „український“, щоб показати, який то вона очолила світовий союз рівних та різних націй. Сьогодні Москва похопилася, пропихає ідеї „Русскава міра“ і вже близька до валуєвського твердження, що „українська мова“ – це німецька вигадка ворогів „єдиної та неподільної“. Нинішнім промосковським силам вигідно прикидатися незнайками, а невігласам у парляменті – ні в тин, ні в ворота – суєсловити, що „руський“ у виразі „Руська трійця“ гейби те саме, що й у виразі „русская тройка“, та ще й Миколу Гоголя при цьому поминати. Такі от наслідки рейдерського захоплення нашого родового імені далекоглядними ординськими сусідами.

Та що з неуків узяти, якщо „мраків тьмавих“ не бракувало і в писаннях львівського вченого цензора Венедикта Левицького. Звучить смішно, але останній не рекомендував альманах „Зорю“ до друку зокрема й тому, бо углядів „ірденту“: прибраний Маркіяном Шашкевичем псевдонім – Руслан цензор – ні сіло, ні впало – порахував за „Russland“ (німецьке слово, яким у Відні і дотепер називають Росію).

Привласнення давньої руської назви логічно випливало з того, як Москва ще раніше проголошувала себе „третім Римом“, або того, як вихідців із Золотої Орди вихрещувано і наділювано родовими російськими прізвищами та дворянськими титулами. Родовите титулування „руський“ представляло в очах московитів неабияку політичну вагу.

М. Шашкевич не вчився на мовознавця і не був мовознавцем, як приміром Добровський, Копітар чи їхній учень Ганка. Не був він і геніяльним поетом, ба може й видатним. Чим він був – то це геніяльним провидцем. Силою інтуїції та під упливом епохи романтизму очима вже майже остаточно сполонізованого галицького семінариста М. Шашкевича відкрилося явище, скрите від буденного погляду обивателя. Це було явище народної української мови як самодостатнього лінґвістичного організму, задля здоров'я якого він так багато потрудився. На думку довголітнього ректора Українського Вільного Університету проф. Володимира Янева, без впертої послідовности Маркіяна Шашкевича не було би утримання української національности на терені Галичини, не було б пізнішої „Просвіти“, не було б нашої західньоукраїнської академії наук – Наукового Товариства ім. Шевченка.

Д-р Сергій Панько, член-кореспондент НТШ-А, закінчив Київський університет ім. Тараса Шевченка (1971: прикладна лінґвістика), наукові ступені – кандидат філологічних наук (Київ,1979: загальне мовознавство), Ph.D. (Будапешт, 1995: лінґвістика). Автор праць в галузі слов'янського та угро-фінського мовознавства, автор підручників та посібників для вивчення української мови угорськими студентами. Викладав філологічні дисципліни в університетах України, Угорщини, Словенії; зараз працює в науковій бібліотеці НТШ-А.

Вшанували славетних...

(Закінчення зі стор. 10)

ких родичів, її спадщину присвоїла Чехословацька держава. Основною частиною майна покійної були понад три десятки картин О. Новаківського, успадковані від батька, які судовий „експерт“ означив за „твори аматорського художника“. Як такі, вони потрапили на авкціон, а М. Мушинка, як єдиний покупець, купив їх всі.

Як український дисидент М. Мушинка не мав можливости друкуватися ні в Чехословаччині, ні в Україні, тому перші відомості про рукопис І. Голубовського та нововиявлені картини О. Новаківського опублікував в українській пресі Польщі та Югославії. Ці статті викликали значне зацікавлення, і на їх основі в 1990-1992 роках відбулись виставки колекції картин О. Новаківського у Львові, Києві, Ужгороді, Ню-Йорку, Філядельфії, Чикаґо, Ванкувері та Торонто, а пізніше і в Меджилабірцях, Свиднику та Пряшеві.

Колекція М. Мушинки поповнювалась новими творами О. Новаківського. Нині вона нараховує 55 картин. В Генеральному консульстві було виставлено 25 олійних творів, дві акварелі, шість графічих робіт та останню палітру О. Новаківського. З картин були це, головним чином, автопортрет О. Новаківського, портрети сім'ї І. Голубовського, портрет Митрополита Андрея Шептицького, безіменного гуцула, Олександра Барвінського, „Церква св. Юра у Львові“, „Збирання картоплі, „Процесія в Могилах“, „Свята Родина“, „Серце Ісуса“, „В'їзд Б.Хмельницького в Київ“, пейзажі, дружні шаржі, карикатури на Іларіона Свєнціцького, начерки майбутніх картин („Пробудження“, „Леда“, кілька портретів) тощо.

В обговоренні виставки, між іншими, виступив земляк О. Новаківського художник Прокіп Колісник, який запропонував виставити цю цінну колекцію в рідному краю художника, наприклад – в ґалерії його рідного села Поташня, віддаленому лише на 20 кілометрів від Ободівки (Вінницька область), рідного села О. Новаківського.

М. Мушинка повідомив, що вже наступного місяця колекцію буде виставлено в Музеї О. Новаківського у Львові, звідки вона помандрує в інші міста України. Він мріє і про виставку картин у Кракові, де було створено значну частину з них.

На питання „Що ви думаєте робити з колекцією картин О. Новаківського в майбутньому?“ М. Мушинка відповів: „Досі я не продав і не думаю продавати жодну картину. Хочу подарувати цю колекцію якійсь державній установі в Україні, яка буде зберігати її як одне ціле не в запасниках, а на постійно діючій виставці з належною охороною. Моя сім'я погоджується з таким рішенням, однак, покищо не знайшлася така установа“.

В другій частині М. Мушинка представив цінні книги Т. Шевченка зі своєї приватної бібліотеки. Були між ними прижиттєві видання віршів Т. Шевченка, „Празький Кобзар“ 1876 року, „Вірші Т. Г. Шевченка, заборонені в Росії“ (Женева 1878), видання Є. Вирового, Василя Доманицького, Володимира Дорошенка, Павла Зайцева та ряд інших раритетів. „Ці книжки, разом з усією своєю бібліотекою та архівом (біля 30 тис. одиниць) я вже подарував Державній науковій бібліотеці в Пряшеві, яка письмово зобов'язалась зберігати їх як одне ціле, протягом десяти років“.

Вітаємо студентів – стипендіятів УНСоюзу!

$2,000

Gregory Serba
UNA Branch 173, Virginia Tech

$1,000

Thomas Maksymiuk
UNA Branch 397, Penn State University

$750

Eryna Honchar
UNA Branch 264, Duquesne University

$500

Alexandra Teper
UNA Branch 206, University of Massachusetts

Марійка Дрич

Традиційно відзначаючи академічні досягнення і громадську активність студіюючої молоді, Український Народний Союз щорічно надає стипендії і нагороди студентам – членам УНСоюзу, заохочуючи їх до нових звершень.

У 2011-2012 навчальному році УНСоюз виділив 17,225 дол. для стипендій і нагород 81 студентові.

Найвищу нагороду – стипендію, засновану в пам'ять Осипа і Дори Ґаландюків, в сумі 2,000 дол., отримав Григорій Щерба, відмінний студент факультету системної інженерії у Технологічному інституті Вірджинії, член 173-го Відділу УНСоюзу.

Його ім'я як відмінника у навчанні постійно знаходиться на „листі декана", водночас Г. Щерба є активним членом української громади: змалечку – як учасник таборів на Союзівці, а тепер – як виховник та інструктор з тенісу, також учасник щорічних українських фестивалів. У 2010 році він брав участь у тритижневій програмі Українського Католицького Університету у Львові, що базувалася на вивченні української мови та культури. Мріє здобути ступінь маґістра системної інженерії.

Стипендію д-рів Марії, Дмитра та Ольги Яросевичів у сумі 1,000 дол. отримав Томас Максимюк, відмінний студент факультету кримінального права у Пенсильванському стейтовому університеті, член 32-го Відділу УНСоюзу.

Т. Максимюк надзвичайно активний в українській громаді. Успішно склав матуру в Школі українознавства в Дженкінтавні, Пенсильванія, є членом Спілки Української Молоді, учасником танцювальних ансамблів „Весна" і „Волошки", а також чоловічого хору „Прометей". Навчаючись в університеті, не відступив від життя української громади. Минулого року був обраний віце-президентом Спілки українських студентських товариств Америки (СУСТА). Мріє здобути ступінь маґістра кримінального права.

Стипендію Осипа Волка, сумою 750 дол., отримала Ірина Гончар, студентка факультету початкової освіти при Дукейн-університеті (Пітсбурґ, Пенсильванія), член 264-го Відділу УНСоюзу.

І. Гончар виховувалася в лемківській родині, де знають і свято шанують українські традиції. З дитинства брала активну участь у танцювальному ансамблі „Слов'яни", ансамблі українського танцю Роми Прийми-Богачевської, була учасником табору „Бандура", заснованому і спонзорованому всесвітньовідомою Капелею бандуристів ім Тараса Шевченка. Ірина також співає в церковному хорі, викладає в недільній школі при церкві, бере безпосередню участь в організації різноманітних українських імпрез.

Стипендію Блакстону, засновану корпорацією українського Народного Дому у Блакстоні, Масачусетс, у сумі 500 дол. одержала Александра Тепер, студентка факультету психології при Університеті Масачусетсу, член 206-го Відділу УНСоюзу.

А. Тепер також виростала в родині з багатими українськими традиціями. Змалечку відвідувала українську церкву, була учасницею гуртка українського танцю при церкві. Брала активну участь у збірці одягу та харчів для малозабезпечених людей в Україні. Любить спорт, грає у футбол та баскетбол. В майбутньому мріє здобути ступінь маґістра психології.

Решта 77 студентів отримали звичайні стипендії, сума яких залежить в основному від року навчання та академічних осягнень. Розподілені вони були в такий спосіб: 24 студенти першого року навчання отримали по 125 дол., 14 студентів другого року навчання – по 150 дол., 17 студентів третього року – по 175 дол., і 22 студенти останнього, четвертого року навчання – по 200 дол. кожний.

Український Народний Союз щиро вітає всіх переможців цьогорічного стипендійного конкурсу! Бажаємо кожному студентові і студентці снаги і подальших успіхів у житті.

Успіх же Українського Народного Союзу як братської допомогової організації залежить від членства. Тому свою надію ми покладаємо на вас, молоде покоління. Закликаємо вас і надалі залишатися нашими активними членами, передплачувати наші видання „Свободу" і „The Ukrainian Weekly", а також залучати до наших рядів своїх рідних, знайомих, друзів і тим самим зміцнювати нашу велику українську родину.

Докладнішу інформацію про Український Народний Союз, послуги, які УНСоюз пропонує, і привілеї, які організація надає своїм членам, можете одержати з нашої інтернет-сторінки www.ukrainiannationalassociation.org або за телефоном 800-253-9862.

$200

Adrian Babiak
UNA Branch 8
University of Maryland

Adam Belkairous
UNA Branch 452
DePaul University

$200

Natalie Belkairous
UNA Branch 452
Indiana University

Michael Bilica
UNA Branch 13
University of Albany

Pavlo Demczur
UNA Branch 86
Pennsylvania State University

Michael Demyan
UNA Branch 777
Buffalo University

Benjamin Fil
UNA Branch 13
Rensselaer Polytechnic Institute

Victor Hanas
UNA Branch 327
Towson University

$200

Lydia Hryshchyshyn
UNA Branch 83
Drexel University

Daniel Kopystanski
UNA Branch 360
Ithaca College

Alexandra Kozak
UNA Branch 83
Temple University

Andrew Lasij
UNA Branch 371
Muhlenberg College

Maria Lawrin
UNA Branch 175
Oakland University

Marysa Milinichik
UNA Branch 147
Juniata College

$200

Nicholas Murskyj
UNA Branch 94
University of Michigan

Constantine Noukas
UNA Branch 28
University of Houston

Michael Nemeth
UNA Branch 83
Gettysburg College

Anna Prusinowski
UNA Branch 39
Syracuse University

Mary Reft
UNA Branch 120
Ohio State University

Michelle Szpara
UNA Branch 22
University of Illinois

$200

Christine Uzdejczyk
UNA Branch 8
Bentley University

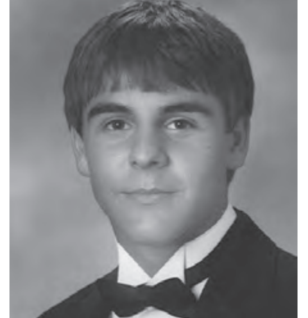

Andrew Zwarych
UNA Branch 83
Drexel University

$175

Mark Babiak
UNA Branch 8
University of Maryland

Adrianna Demjanczuk
UNA Branch 240
Art Institute of Pittsburgh

Dianna Gardner
UNA Branch 368
Florida State University

Paul Hadzewycz
UNA Branch 287
Lafayette College

$175

Nicole Honig
UNA Branch 360
University of Central Florida

Nicholas Kendsersky
UNA Branch 53
Pennsylvania State University

Stephanie Kozak
UNA Branch 83
St. Joseph University

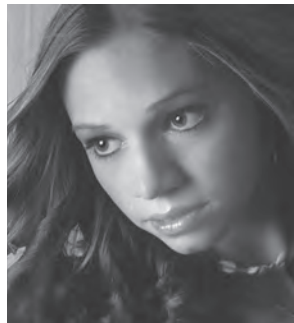

Joseph Kozak
UNA Branch 83
University of Pittsburgh

Lydia Kowinko
UNA Branch 59
University of Connecticut

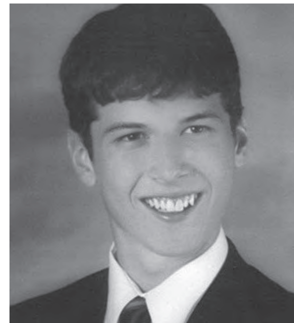

Crystal Kusma
UNA Branch 241
Rhode Island College

$175

Alexandra Kuzyszyn
UNA Branch 70
Rutgers University

Justina Michel
UNA Branch 42
Rutgers University

Justyn Pyz
UNA Branch 133
New Jersey Institute of Technology

Andrew Salamak
UNA Branch 242
Pennsylvania College of Technology

Daniel Stryhanyn
UNA Branch 283
Bethany University

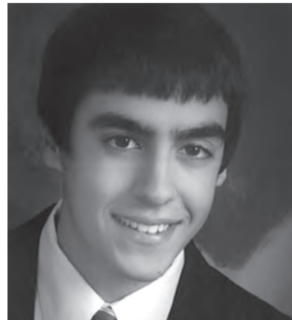

Dennis Torielli
UNA Branch 450
Drew University

$175

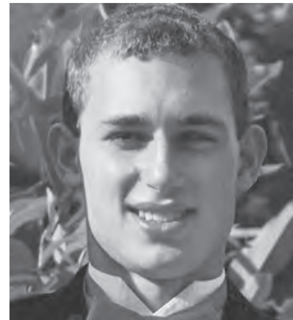

Alena Volkava
UNA Branch 269
Centenary College

$150

Yuri Balaban
UNA Branch 401
University of Toronto

Joseph Belkairous
UNA Branch 452
DePaul University

Cassidy Conroy
UNA Branch 242
Wilkes University

Christopher Demczar
UNA Branch 13
Rochester Institute of Technology

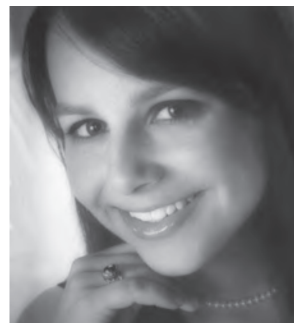

Hillary Demyan
UNA Branch 777
Erie Community College

$150

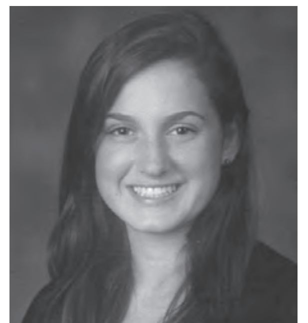

Angela DeSantis
UNA Branch 230
Case Western Reserve University

Ivanka Farrell
UNA Branch 269
George Washington University

Taissa Hamulak
UNA Branch 97
Rutgers University

Julianna Hanas
UNA Branch 327
Towson University

Stephen Hryshchyshyn
UNA Branch 83
Texas A & M University

Marianna Kozak
UNA Branch 83
New York University

$150

Orest Michel
UNA Branch 42
New Jersey Institute of Technology

Daniel Reft
UNA Branch 120
Ohio University

Nicholas Spotts
UNA Branch 242
Bloomsburg University

$125

Andriy Balaban
UNA Branch 401
York University

Alexander Kobryn
UNA Branch 130
Mercy College

Grace-Lynn Kobryn
UNA Branch 130
State University of New York

$125

Megan Ben
UNA Branch 230
Heidelberg University

Laryssa Boyko
UNA Branch 161
Pepperdine University

Alexander Domanski
UNA Branch 170
New York University

Sarah Henderson
UNA Branch 112
Carson-Newman College

Andrea B. Hetmansky
UNA Branch 238
St. Francis University

Gregory Hoobchaak
UNA Branch 414
Christopher Newport University

$125

Katherine Kopystanski
UNA Branch 360
Ithaca University

Roman Krywulych
UNA Branch 266
Lehigh University

Andrew Kuchta
UNA Branch 368
University of Texas

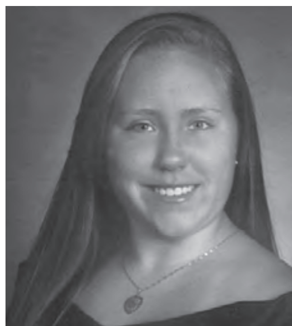

Alexandra Lodynsky
UNA Branch 414
St. John's University

Taras Maksymovych
UNA Branch 399
Illinois State University

Ivanna Murskyj
UNA Branch 94
University of Michigan

$125

Yaroslaw Myshchuk
UNA Branch 13
State University of New York

Erin Marie Niedzwiecki
UNA Branch 372
Rowan University

Michael Page
UNA Branch 271
Corning Community College

$125

Nadiya Pavlishyn
UNA Branch 130
Stony Brook University

Maria Spotts
UNA Branch 242
Bloomsburg University

Katheryna Szewczyk
UNA Branch 8
State University of New York

$125

Andriy Vasiyschouk
UNA Branch 269
New Jersey Institute of Technology

Paul Wiedefeld
UNA Branch 320
University of Maryland

Sofia Zaharchuk
UNA Branch 162
Drexel University

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, лютий 2012 р.

100 дол.	Лебедович Олександер	Eaton Rapids, MI
	Перейма Марта	Arlington, VA
50	Альбертська Українська-Музична Асоціяція	Edmonton, AB, Canada
45	Бохно Михайло	Toronto, ON, Canada
	Ганкевичі Марія і Ярослав	Chicago, IL
	Куропасі Тамара і Роман	Chicago, IL
	Макар Євген	Mountainside, NJ
40	Сеник-Коваль Надія	Birmingham, AL,
35	Феденки Анна і Степан	Warren, MI
	Кейбіда Евелин	Maplewood, NJ
	Леуш Іван	Royun, QC, Canada
25	Лиски Марта і Володар	Cranbury, NJ
	Гальчук Ярослав в пам’ять Олі, Володимира,Михайла	St. Catharines, ON, Canada
	Горбова Галина	Holmes, PA
	Яшко Микола	McKinney, TX
	Каркоць Петро	Columbia Heights, MN
	Пікас Михайло	Olney, MD
	Завійська Марія	Miami Beach, FL
	Зенецька Ольга	Yonkers, NY
20	Гафткович Надія	Wethersfield, CT
	Голуб Марія	Stuart, FL
	Михайлюк Ярослав	Astoria, NY
	Руснак Ірина	Rochester, NY
	Кольцьо Ксеня	Seattle, WA
15	Костюк Теодор	Silver Spring, MD
	Ціки Марія і Микола	Southgate, MI
	Дзвінка Михайло	Bradenton, FL
	Гладилович Адольф	Montreal, QC, Canada
15 дол.	Іваничко Еліяна	North Port, FL
	Кавaць Михайло	Parma, OH
	Лобур Любомира	Seven Hills, OH
	Мандзій Марія	Union, NJ
	Мірчук Ігор	Willow Grove, PA
	Штомпіль Степанія	Randolph, NJ
	Щербанюк Григорій	Joliet, IL
	Музичка Ярослав	Parma, OH
	Василишин Ярослава	Manheim, PA
10	Боднарська Марія	Depew, NY
	Букачевський Й.	San Luis Obispo, CA
	Шпитко Марія	Chicago, IL
	Данило Тетяна	Cleveland, OH
	Дубик Анастазія	Seven Hills, OH
	Ґензьор Іван	Union, NJ
	Гладилович Адольф	Montreal, QC, Canada
	Гошко Володимир	Piscataway, NJ
	Каркоці Надія і Михайло	Minneapolis, MN
	Кінах Богдан	Sault Ste. Marie, ON, Canada
	Колінко Оксана	Philadelphia, PA
	Куропась А.	Chicago, IL
	Левицький Юрій	Outremont, QC, Canada
	Макійчик Василь	Stratford, CT
	Масна Анна	Parma, OH
	Петрик Федір	Levittown, PA
	Радловський Богдан	Elmwood Park, IL
	Росул Іван	Cleveland, OH
	Салдит Оксана	Amherst, NY
	Сосяк Володимир	Colonia, NJ
	Ткачуки Ореста і Богдан	Chicago, IL
10 дол.	Турченюк Богдан	Elkins Park, PA
	Василишин Михайло	Bronx, NY
	Венке Мирослава	Union, NJ
	Вохи Анна і Дмитро	East Hanover, NJ
	Блашків Наталя	Cleveland, OH
	Кушнір Володимир	Warren, MI
5	Андрах Євген	Saddle Brook, NJ
	Буняки Наталія і Петро	Randolph, NJ
	Данило Тетяна	Cleveland, OH
	Долінай Олександер	Hatboro, PA
	Дзіка Галина	Richmond Hill, NY
	Ганкевич Іванна	Yonkers, NY
	Ганкс Алана	Washington, DC
	Індіяну Галина	Sarasota, FL
	Корнило Іван	Troy, MI
	Козюпа Микола	Cedar Knolls, NJ
	Кучарська Ольга	Montreal, QC, Canada
	Мацюрак Володимира	Elmwood Park, IL
	Продивус Олекса	Bellevue, NE
	Шулевська Марія	Willimantic, CT
	Стельмащук Михайло	Baltimore, MD
	Торбин Семен	Carteret, NJ
	Павлович Андрій	Union, NJ
	Горбань Михайло	Parma, OH
	Когун Павло	Wethersfield, CT
	Мікол Едвард	Staten Island, NY
	Солонинка Михайло	Minneapolis, MN
	Разом:	**1,445.00 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Українські організації...

(Закінчення зі стор. 1)

зорість парляментських виборів, а також їх результати.

„Ми вимагаємо від Президента України, Верховної Ради та уряду негайно втрутитися в ситуацію і відновити конституційні права громадян України. У разі подальших порушень прав громадян та відсутности негайної реакції органів влади, ми залишаємо за собою можливість всіма законними шляхами добиватися відновлення наших прав, у тому числі шляхом звернення до всіх світових інститутів і проведення протестних заходів, аж до визнання цих виборів нелеґітимними", – зазначають автори документу.

Серед підписантів – керівники 13 організацій українців Італії, в тому числі голова Християнського товариства українців Італії Олесь Городецький, керівники шести організацій українців Португалії, шести організацій Еспанії та шести організацій Чехії, в тому числі голова Української Европейської перспективи Богдан Данилишин, а також керівники двох організацій українців Німеччини, однієї – українців Греції та однієї – українців США. (*„Кореспондент"*)

Демократія – це...

(Закінчення зі стор. 2)

„Загалом порівняння ситуації у посткомуністичних країнах, які відкрили архіви колишніх спецслужб або досі не зробили цього, є найкращим арґументом на користь важливости цих процесів не лише для істориків, а й для суспільства в цілому. Адже демократизація стала незворотною лише там, де цей процес відбувся повною мірою. Тож демократія і справді починається з відкритих архівів", — вважає В. В'ятрович.

Семінар був організований за фінансової підтримки Міжнародного фонду „Відродження". У рамках семінару також виступили проректор університету Богдан Котур, завідувач університетського архіву Ольга Осередчук, експерти Центру досліджень визвольного руху Аліна Шпак, Ігор Кулик.

Національний музей-меморіял жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького", Львів

Невиголошене слово в пам'ять Ольги Кузьмович – О-Ки

Микола Галів

Св.п. Ольга Кузьмович – О-Ка

Покійна Ольга Шепарович-Кузьмович закінчила туземну мандрівку 7 березня цього року у Ню-Йорку, на 95-му році сповненого надзвичайно активною працею життя. На жаль, останні роки її життя минули, у зв'язку з хворобою, вже не в упорядкованому стилі, коли воля її вже більше перебувала в Господніх руках, ніж у її власних.

З приводу її відходу у Божу вічність, голова Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові д-р Олег Купчинський попросив автора цих рядків висловити прощальне слово про покійну від колективу НТШ у Львові – як про львів'янку з роду і як довголітнього члена НТШ. Зокрема просив підкреслити, що централя НТШ у Львові міститься у колишньому будинку покійної О. Кузьмович. Поруч з тим наголосив, що у княжому городі Львові родина Шепаровичів належали до провідної верстви в тодішній українській Галичині.

Радо погодився здійснити висловлене О. Купчинським побажання, бо і без цього мав, як колишній редактор, у пляні від себе особисто попрощати покійну О-Ку – колишню голову Спілки українських журналістів Америки. Нас в'язала не тільки спільна співпраця на журналістичному полі, але довгі роки тісного співробітництва в НТШ і суспільно-громадських секторах.

Як мені відомо, були й інші представники українського організованого життя, зокрема пластуни, які бажали і були готові сказати прощальне слово, але після відслуження Парастасу у похоронному приміщенні Яреми і проповіді о. пароха, ігумена Вернарда Панчука, ЧСВВ, дочка покійної Христина заповіла, що бажанням мами було, щоб під час її похоронних обрядів слід обійтися без промов. Онук Микола Савицький розповів бабусину біографію. Присутні пластуни на прощання з покійною „Олькою" заспівали пластові пісні „Сіріли у сумерку" і „Ніч вже йде…"

У заупокійних похоронних обрядах-моліннях у Яреми і в храмі св. Юра взяла участь широка українська громада, серед якої були пластуни і провідні члени Пласту.

Покійна О-Ка належала до людей принципів. У суспільно-громадському житті була критична. Ті, що читали у газеті „Свобода" колонку О-Ки – „Про це і те", бачили, що такою вона була завжди. О-Ка писала з прижмуреним оком – критично, що не усім подобалось, але писала цікаво. Мала відвагу відкрито реаґувати на суспільно-політичні недоречності, називаючи їх власними іменами. Водночас була самокритична.

Без перебільшення можна сказати, що була вона яскравою особистістю в українському Пласті, журналістичному світі і громадсько-культурному житті.

На світ О. Кузьмович прийшла 24 листопада 1917 р. у княжому городі Львові, у родині Шепаровичів. Це була у свій час українська шляхта. Її близьке посвоячення з провідними родинами Федаків, Коновальців, Мельників й інших смало виразний влив на патріотичне, релігійне і національно-політичне формування О. Кузьмович.

Належала до ґенерації, яка перебрала естафету боротьби за незалежність України. Вона це здійснювала не крісом, але пером. Після здобуття середньої освіти у Перемишлі вступила у Варшаві до Вищої школи журналістики, яку з успіхом закінчила. Перші кроки як журналістка ставила дописами до найвідомішої львівської газети „Діло". Під час Другої світової війни бачимо її, як журналістку, у Кракові. Після закінчення війни продовжала журналістичну працю в Австрії.

Покійна залишила вагомий слід своєї виховної праці у Пласті, як авторитетна пластова діячка і водночас як журналістка у пластових виданнях „Молоде Життя", „Пластова Ватра, „Юнак", „Пластовий Шлях" й інших. Ні більше, ні менше – Пласт для подруги „Ольки" був її життям. Під цим оглядом вона може бути добрим прикладом до наслідування.

Покійна О. Кузьмович також дбайливо плекала своє родинне гніздо. Вона була дружиною лікаря д-ра Миколи Кузьмовича, відомого мистецтвознавця і щедрого мецената мистецтва. Господь нагородив подружжя Кузьмовичів двома дітьми: дочкою Христиною і сином Юрієм, яким дали дбайливе родинно-патріотичне і релігійне виховання й подбали про належну освіту. Цим батьки гідно виконали свій святий християнський і національний обов'язок.

На схилі свого багатогранного життя, перед відходом у Божу вічність, за порадою О. Купчинського, видала збірки своїх статтей у „Свободі" – „Про це і те" і „Про вчора і сьогодні". Ці праці будуть довго розповідати про її світ – пластування, журналістику, громадсько-політичне і культурне життя.

За віддану працю для Пласту була двічі нагороджена Орденом св. Юрія у золоті.

Вона писала книгу свого життя добрими ділами, як віруюча християнка і українська патріотка. В особі покійної дочка і син втратили дбайливу і незаступну маму, онуки – любу бабусю, Пласт і НТШ – провідного члена, а українська громада – глибоко вдумливу журналістку, активного члена громади і велику українську патріотку. Хай її гостинна американська земля буде легкою. Вічна її пам'ять!

Ню-Йорк

Світлій пам'яті Андрія Добрянського

Св. п. Андрій Добрянський

Припав нам в Українському Музичному Інституті (УМІ) Америки сумний обов'язок попрощати св. п. Андрія Добрянського, оперового співака, знавця української музики, вчителя вокалу, імпресарія, церковного дириґента, щирого друга, відданого мужа й батька.

Добру славу Україні він ніс протягом майже 30 літ зразкової кар'єри, під час якої мав більше виступів, ніж будь-хто з українських співаків у Метрополітальній Опері. А. Добрянський щедро поширював українське мистецтво учительськими лекціями, виступами на українських концертах, академіях і церквах.

А. Добрянський виявив батьківську відданість і любов до своїх дітей, яким дав музичну освіту в УМІ, де двоє його дітей закінчили восьмилітнє навчання, а двоє здобули 10-річні дипломи.

Господь нагородить його за щиру великодушність, запальний розмах і гумор, якими він усіх навкруги щедро й сердечно обдаровував.

Богданна Волянська,
президент Українського
Музичного Інституту Америки,
Ню-Йорк

З глибоким жалем і смутком ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими що 30 березня 2012 р. відійшов у вічність дорогий і незабутній МУЖ, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

св. п.

СЕРГІЙ ІЛЛЮК

нар. 22 червня 1909 р. в м. Рівно на Волині.

ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 3 квітня 2012 р. в похоронному заведенні Музики в Чікаґо, Ілл.

ПОХОРОН відбувся в середу, 4 квітня 2012 р. в Українському православному соборі св. Володимира в Чікаґо, Ілл., а відтак похований на цвинтарі Елмвуд в Чікаґо.

Залишилися в глибокому смутку:

дружина - Катерина
внучка - Ірена Ременюк з мужем Степаном
внук - Петро Ганушевський з дружиною Колін
правнуки - Матейко і Раєн
племінник - Юрій Самбірський з родиною
ближча і дальша родина в Україні й Америці.

Вічна Йому пам’ять!

Українське Лікарське Товариство
Північної Америки (УЛТПА)

повідомляє своїх членів та громаду,
що 12 лютого 2012 р.
відійшов у вічність

св. п.

д-р мед. ЛЕОНІД МОСТОВИЧ
(1919-2012)

Довголітний та активний член УЛТПА 1974-2012
Автор багатьох професійних публікацій
Професор та Керівник Відділу Радіології
VAMC University of Kentucky

Рідним складаємо співчуття.
Вічна йому пам’ять!

Головна Управа
Українського Лікарського Товариства
Північної Америки

У першу річницю смерти

св. п.

Євдокії-Софії Левенець

Минув рік, відколи відійшла в Божу вічність світлої пам’яті Євдокія-Софія Левенець, з дому Великошич. Гострим душевним болем залишився смуток і жаль за втраченою дружиною, мамою, бабусею і родиною тут і в Україні.

Розумом тяжко збагнути, що відхід з цього світу – це воля Божа. Але душа людини не погоджується, що вже немає серед нас лагідної людини, відданої Богові і Україні, члена Марійської Дружини Зарваницької Матері Божої при Українській греко-католицькій церкві Святого Йосафата у Ворен, члена Об’єднання Жінок Організації Оборони Чотирьох Свобід України та інших організацій. Уже в 17-річному віці німецькі окупанти вивезли її на непосильні роботи. Залишила в Україні велику родину і не втрачала надії на кращі часи. Будучи національно свідомою і релігійною людиною, світлої пам’яті Софія належала до кількох парафій в місцях свого проживання. Маючи трьох внуків - Стефана, Маркіяна та Данилка, вона віддавала їм всю свою любов та ласку. Внуки дуже тужать у зв’язку з втратою своєї бабусі, бо любов і пошана між ними була тривала і щира. Хай буде пухом для світлої пам’яті Софії далека від України земля, а пам’ять про неї - вічною.

Григорій Коваль пише:

Тихо сплять замріяні кургани,
Тільки щось в душі моїй не спить.
Тиша... Тільки торкнуся до стебла руками
І сльоза в росинці забринить.

У глибокому смутку родина: чоловік – Володимир Левенець, дочка – Мирослава, зять – Ярослав, внуки Стефан, Маркіян і Данилко та дальша родина в діяспорі та Україні.

Служба Божа за душу св. п. Софії буде відправлена в церкві св. Йосафата 24 квітня 2012 року о год. 8:15 ранку, замовлена Марійською Дружиною Зарваницької Матері Божої.

Ділимось сумною вісткою що 4 квітня 2012 р. упокоївся в Бозі наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

св. п.

ВОЛОДИМИР АНДРЕЙКО

народжений 19 листопада 1938 р. в Судовій Вишні, Україна

Початкову, середню і вищу освіту здобув вже на еміграції в США.

Працював як дизайнер механічної інженерії і рівночасно був довголітним головою Українського Спортового Клюбу в Ню-Йорку. Підчас його пенсійного віку був скарбником клюбу на оселі ОДВУ ім. О. Ольжича, яку він так дуже любив.

ПАРАСТАС відбувся в понеділок, 9 квітня 2012 р. о год 7-ій веч. в похоронному заведенні Andrew S. Ovsak Funeral Home, 4th & Iron Street, Lehighton, Pa.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 10 квітня 2012 р. о год. 10-ій ранку в St. Mary’s Byzantine Catholic Church, 141 West High Street, Nesquehoning, PA. а відтак на кладовищі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

дружина - Надія
син - Марко
доньки - Наталка
- Лариса
сестра - Ірина (Орися) Пастушак з мужем Богданом та синами Андрієм з родиною і Данилом з родиною
шваґри - Евген Лукницький з родиною
- Роман Лукницький з родиною
Та ближча і дальша родина в Америці, Україні і Канаді

Вічна Йому пам’ять!